

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

• Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/x

Külföldi hírek

-----
budapest, 1983. szeptember 21.

kül

s z e r d a
-----

sk0001 4 230 mtik1003

kelet-nyugat - bogomolov

moszkva, 1983. szeptember 21. /mti/ - a társadalmi rendszerek és az érdekek különbözősége ellenére a keletnek és nyugatnak közösen kell keresnie a világgazdaság szabályozását lehetővé tevő optimális megoldást, közösen kell munkálkodnia a kereskedelem számára előnyös feltételek kialakításán, az anyagi és emberi erőforrások, az emberiség rendelkezésére álló fűtő-, nyersanyag- és energiaforrások felhasználásával kapcsolatos elképzelések kidolgozásán - mondotta oleg bogomolov akadémikus, a nemzetközi gazdasági kapcsolatok nemzetközileg ismert szakértője.

a szovjet tudós kedden szólalt fel azon a moszkvai nemzetközi tanácskozáson, amelyet a kelet-nyugati gazdasági együttműködésről tartanak.

a gazdasági kérdések megoldása szükségessé teszi a világgazdaság demokratikus alapokon történő átalakítását, valamint az egyes nemzeti politikák egyeztetését. a gyümölcsöző együttműködés példaként említette a szovjet tudós a hosszútávú gazdaságfejlesztési tervek koordinációját a kgt-együttműködés keretében, valamint szocialista és tőkés országok részvételét közös beruházások megvalósításában. ugyancsak az erők egyesítését sürgette bogomolov olyan kérdések megoldásánál is, mint a környezetvédelem, a súlyos betegségek elleni küzdelem, a világóceán nyersanyagkincseinek kiaknázása.

Nur

a szocialista országok a világgazdasági helyzet, s ezen belül a kelet-nyugati gazdasági kapcsolatok általános javulását óhajtják. ehhez békére és az enyhülés politikájához történő visszatérésre lenne szükség - mondotta bogomolov, aki a továbbiakban szólt a fegyverkezés és a gazdasági lehetőségek közötti összefüggésről is.

megállapította: a fegyverkezési hajszá súlyos gátját jelent nemcsak az egyes nemzetgazdaságok, hanem az egész világgazdaság fejlődésének. kalandor dolog arra számítani, hogy a fegyverkezési hajszával, gazdasági szankciókkal nehezségek elé lehet állítani az ellenséget. ez a politika olyan robbanásveszélyes helyzetek kialakulását eredményezheti, amelyek katasztrófával fenyegethetik az egész világot. a háborús veszély felszámolása, a fegyverkezési hajszá megfékezése, a kölcsönösen előnyös gazdasági kapcsolatok bővítése a szovjetunió külpolitikájának kiemelt fontosságú céljai közé tartoznak - mondotta végezetül oleg bogomolov.

kr/im bd
06.39 210983 2314

-. -

sk0002 4 230 mtik1004

eurorakéták - nszk

hannover/bréma, 1983. szeptember 21. /afp/ - az nszk-nak fel kellene hívnia az egyesült államok figyelmét: a tervezett nyugat-európai rakétatelepítés „annak kockázatával jár, hogy meggyengül az atlanti szövetség,, - jelentette ki hans-jochen vogel, a szociáldemokrata párt parlamenti csoportjának elnöke egy brémai napilapnak adott, kedden megjelent interjúban. vogel szerint ugyanis a rakéták telepítésének remélt hatását teljesen semlegesítené az, hogy az nszk-ban és más országokban a témáról zajló éles vita megosztaná a közvéleményt - miként az már most is tapasztalható.

a német evangélikus egyházi tanács hannoverben kiadott közleményében a nukleáris befagyasztás mellett foglalt állást, azaz ellenzi újabb atomfegyverek kifejlesztését, kipróbálását, gyártását és telepítését. a közlemény szerint a nyugatnémet protestánsok még akkor is ellenzik a pershing-2 rakéták és a robotrepülőgépek 1983. végére tervezett nyugat-európai telepítését, ha a genfi tárgyalások kudarccal végződnének.

dr ku ai

06.49 210983 1047

Nu

-. -

sk0003 4 230 mtik1005

mauroy a francia kül- és katonapolitikáról

dobsa jános, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1983. szeptember 21. /mti/ - pierre mauroy miniszterelnök a nemzetvédelmi tanulmányok intézetében elhangzott beszédében kijelentette, hogy a kelet-nyugati viszonyal kapcsolatban franciaország magatartása „a szilárdságon és a párbeszédén,„ alapul.

franciaország - fejtegette a kormányfő - szilárd magatartást tanusít „a destabilizálási törekvésekkel,„ szemben, de ez nem áll ellentétben a párbeszéd politikájával. franciaország elutasítja a „tömbpolitikát,„

franciaország hűséges partner az atlanti szövetségen belül, de elutasítja „a fenyegetések és válaszok globalizálására,„ törekvő amerikai politikát, és így a gazdasági blokádnak koncepcióját - mondotta mauroy, majd hangsúlyozta, hogy véleménye szerint az atlanti szövetségben kezd olyan tendencia jelentkezni, hogy túllépjen földrajzi övezetének határain.

a genfi szovjet-amerikai tárgyalásokról szólva a miniszterelnök megismételte azt a francia álláspontot, hogy ezeken a tárgyalásokon nem lehet számításba venni a francia nukleáris erőket. hozzátette azonban: ez nem jelenti azt, hogy franciaország semmi esetre sem hajlandó résztvenni a nukleáris fegyverek korlátozására irányuló erőfeszítésekben. erre szerinte akkor kerülhet sor, ha „a két nagyhatalom közötti erőegyensúlyt a lehető legalacsonyabb szinten állapítják meg,„ addig franciaország távol marad a tárgyalásoktól.

a libanoni helyzetről szólva mauroy azt emelte ki, hogy franciaország „egy pluralista állam,„ helyreállítására és a térség megbékélésére törekszik, mint ahogyan csádban is az ország egységét és a belső megbékélést tartja céljának. „franciaország egyik esetben sem hajlandó beavatkozni ezekben az államokban a belső konfliktusokból fakadó összetűzésekbe, és a francia haderőnek még kevésbé lehet ez a feladata,„ - mondotta.

a miniszterelnök tehát - miután hernu hadügyminiszter és cheysson külügyminiszter korábbi nyilatkozataikban már elhatárolták magukat a libanonban folytatott amerikai politikától - most ismét leszögezte, hogy a libanonban állomásozó francia csapatok nem fognak közvetlenül beavatkozni a polgárháborús harcokba. ugyanezt állította csáddal kapcsolatban is, bár oda hiszén habré védelmére érkeztek a francia csapatok.

ds/ge ng

06.56

210983 2337

sk0004 4 230 mtik1006

dél-koreai repülőgép - denver post

washington, 1983. szeptember 21. /adn/ - félrevezetőnek nevezte a dél-koreai repülőgép ügyével kapcsolatos amerikai beállítást két olyan pilóta, akik éveken át teljesített szolgálatot rc-135-ös típusu amerikai kémrepülőgépeken.

edward eskelson és tom bernard a „denver post”, című lap hasábjain leszögezi: a dél-koreai gép útja - attól fogva, hogy a boeing behatolt a szovjet légtérbe - egészen a lelövés pillanatáig az amerikai felderítő szolgálatok megfigyelése és elemzése alatt állt. a volt felderítő pilóták szerint az rc-135-ösök sohasem szokták elhagyni a szovjet légtér közelét mindaddig, amíg egy másik kémrepülőgép fel nem váltja őket. ezért nem hihető reagan elnöknek az az állítása, hogy az rc-135-ös elhagyta a körzetet.

az rc-135-ösök a rádióhullámok rendkívül széles tartományáról képesek információt továbbítani - olyan hullámhosszokról is, amelyeket repülőgépek, hajók, földi figyelő- és repülésbiztosító állomások egymás közötti kapcsolattartásra használnak. a vietnami háború idején például az rc-135-ösök legénysége riasztani tudta azokat az amerikai pilótákat, akiknek gépei - az rc-135 által lehallgatott jelentések szerint - megjelentek az ellenfél radarerőin.

eskelson és bernard felteszi a kérdést: vajon miért nem használták fel az rc-135-ös által nyújtott lehetőségeket annak érdekében, hogy elkerüljék a tragédiát?

... kj ku ai

07.00 210983 1429

sk0005 4 230 mtik1007

rövid hírek

svéd bíróság - bojkott

stockholm, 1983. szeptember 21. /taszsz/ - egy svéd bíróság törvényellenesnek minősítette az aeroflot szovjet légitársaság svédországi járatainak bojkottját, egyben kötelezte az állami alkalmazottak szakszervezeti szövetségéhez tartozó légiirányítókat a szovjet repülőgépek kiszolgálására. a repülőtereken dolgozó földi kiszolgáló személyzetre - ők nem állami alkalmazottak - nem terjed ki a svéd bíróság döntése, és így ők továbbra is fenntartják a bojkottot.

gandhi—kiprianu

nicosia, 1983. szeptember 21. /bta/ - indira gandhi szpirosz kiprianu ciprusi elnök meghívására kedden hivatalos látogatásra ciprusra érkezett. a miniszterelnök-asszony az el nem kötezt országok mozgalmának helyzetét, nemzetközi kérdéseket, valamint a két ország együttműködését vitatja meg vendéglátójával.

nemzetközi tudományos konferencia

szófia, 1983. szeptember 21. /mti/ - ispánovits márton főtitkár vezetésével a magyar ellenállók, antifasiszták szövetségének küldöttei is résztvesznek azon a kétnapos nemzetközi tudományos konferencián, amely a bulgáriai szeptemberi antifasiszta felkelés 60. évfordulója alkalmából kedden kezdődött szófiában.

magyar nagykövet

peking, 1983. szeptember 21. /mti/ - csao ce-jang kínai miniszterelnök kedden pekingben bemutatkozó látogatáson fogadta iván lászlót, magyarország új rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét a kínai népköztársaságban.

nc-ék-ts ku ai

07.06 210983 1480

sk0006 4 230 mtik1008

brit liberális kongresszus

London, 1983. szeptember 21./mti/ - nagy-britannia harmadik legnagyobb parlamenti pártja, a liberális párt kedden a yorkshire-i harrogate-ban megkezdte idei kongresszusát.

az első nap győztese david steel pártvezér volt, akinek sikerült elhárítania a párt ifjusági szervezete által kezdeményezett támadást. az ifju liberálisok zárt ülésen megpróbálták megfosztani steelt a pártpolitikai platform fölötti vétőjogától, a kezdeményezést azonban a kongresszus leszavazta.

az ügy háttérében megfigyelők szerint a nagy-britanniába telepítendő cirkáló szárnyasrakéták vannak. két évvel ezelőtt a liberális pártkongresszus a rakétatelepítéssel szemben foglalt állást, ám steel bejelentette, hogy a határozatot, vétőjogával élve, figyelmen kívül fogja hagyni. kedden ezt az állapotot sikerült konzerválnia.

a szövetséges szociáldemokrata párt /sdp/ részéről shirley williams, sdp-elnök üdvözölte a kongresszust. élve a mandátummal, amelyet saját pártjától kapott, a szövetséges együttműködés járható utját az eddig még figyelmen kívül hagyott kérdések /észak-írország, tömegtájékoztatás, környezetvédelem stb./ együttes feldolgozásában és megközelítésében jelölte meg, voltaképp azért, hogy ugyanazzal a lélegzettel nem-et mondhasson a liberális pártbázis egyik fő törekvésére, a különböző választott képviselők /helyi tanácsnokok, európai parlamenti tagok/ együttes jelölésére. az sdp határozottan ellene van a közös jelöltállításnak, - mondta.

ae/hi bd
07.23 210983 1510

Kuv

sk0007 4 230 mtik1009

reagan - kongresszus

washington, 1983. szeptember 21. /mti/ - ronald reagan elnök és a törvényhozás vezetői kedden megállapodásra jutottak abban, hogy az elnök nem növelheti a libanonban állomásozó amerikai csapatok létszámát és korlátozza bevetésük lehetőségeit, a kongresszus pedig ennek fejében eltekint a hadviselési jogról szóló 1973-as törvény alkalmazásától. /ennek a törvénynek az értelmében az amerikai csapatokat vissza kell vonni ,,a harci övezetből,, ha ezt a kongresszus követeli./

mivel a megállapodás értelmében a kongresszus további 18 hónapig nem gördit akadályt a tengerészgyalogosok libanoni állomásoztatása elé, a kormányzat számára a megegyezés, amelyet a képviselőháznak és a szenátusnak még jóvá kell hagynia, kétségek nélkül előnyös. az elnök ezért kijelentette, hogy ha a kedden tető alá hozott megegyezést nem módosítják, kész annak aláírására.

bár reagan kijelentette, hogy az egyezmény bizonyos részével kapcsolatban fenntartásai vannak, kongresszusi források szerint az elfogadott szöveg megfelelően rugalmas ahhoz, hogy igazolja az amerikai tengerészgyalogosok és a bejruti partoknál felvonuló flottaegység eddigi akcióit, és lehetővé tegye jövőbeli hadműveleteit. formailag ezek a hadműveletek továbbra is ,,a tengerészgyalogosok védelméhez szükséges intézkedésekre,, korlátozódnak.

... br/so ng

07.28 210983 1355

-.-

sk0008 4 230 mtik1010

befagyasztás

washington, 1983. szeptember 21. /mti/ - az amerikai szenátus republikánus ellenőrzés alatt levő külügyi bizottsága kedden 10:7 arányban elutasította edward kennedy és mark hatfield szenátorok határozati javaslatát a nukleáris fegyverek gyártásának és kipróbálásának kölcsönös és ellenőrzött befagyasztására.

edward kennedy, aki a szenátusban a nukleáris fegyverek befagyasztásáért vívott küzdelem élére állt, különösebb aggodalom nélkül reagált: ,,ujra és újra elő fogjuk terjeszteni a javaslatot,

mindaddig, amíg a nukleáris fegyverek kölcsönös és ellenőrzött befagyasztása nemzeti politikává nem válik,, - közölte kennedy a bizottsági szavazás után.

a külügyi bizottságban nem kapta meg a többséget egy másik indítvány sem, amelynek szerzője charles percy republikánus szenátor, a bizottság elnöke volt. a 8:8-as szavazatarány mellett el nem fogadottnak minősülő javaslat szerint az egyesült államoknak indítványoznia kellene, hogy a két szembenálló atomhatalom minden egyes új nukleáris töltet helyett két régebbit semmisítsen meg. a javaslat alapján a nukleáris hatalmak atomfegyvereinek pusztítóerejét is fokozatosan korlátozták volna.

alan cranston szenátor, a demokrata párt egyik lehetséges elnökjelöltje, aki egész eddigi választási kampányát az atomfegyverkezés elleni harc jelszavaira építette fel, azt javasolta, hogy a két határozati javaslatot az elutasítás ellenére megjegyzés nélkül továbbítsák a szenátus teljes plénumának. ez a javaslat sem szerzett többséget, s a külügyi bizottság végül is olyan formulában állapodott meg, amely ,,negatív ajánlással,, terjeszti mindkét javaslatot a szenátus elé.

br/so bd

07.31 210983 1678

--

sk0009 4 230 mtik1011

szent-györgyi

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1983. szeptember 21. /mti/ - a magyar népköztársaság rubinokkal ékesített zászlórendjét adták át kedden az egyesült államok-beli bostonban szent-györgyi albertnek, a világhírű magyar származású amerikai tudósnek.

a nobel-díjas kutatónak a magas kitüntetést kocziha miklós, a new york-i magyar főkonzulátus vezetője nyújtotta át ünnepélyesen azon a diszvacsorán, amelyet 90. születésnapja alkalmából rendezett tiszteletére az amerikai országos rákkutatási alapítvány.

ugyancsak az alapítvány rendezésében kedden egésznapos szimpóziumot tartottak bostonban. ennek mintegy száz résztvevője - a rákkutatás megannyi nemzetközileg elismert szaktekintélye - méltatta szent-györgyi tudományos és szervezőmunkájának jelentőségét a modern rákkutatásban.

a new york-i magyar főkonzul beszédében elmondotta, hogy a magyar népköztársaság elnöki tanácsa tudományos életművéért, a magyar tudomány eredményeinek megismertetéséért és elismertetéséért adományozta szent-györgyi albertnek az érdemrendet.

szüts pál, a magyarok világszövetségének főtitkár-helyettese olvasta fel a banketten azt a levelet, amelyben dr. bognár józsef akadémikus, a magyarok világszövetségének elnöke köszöntötte az idős tudóst, a világszövetség nagy jelentőséget tulajdonít szent-györgyi akadémikus tevékenységének a külföldön élő honfitársak magyarságtudatának erősítésében is, mutatott rá. méltatta a levél szent-györgyi életművét az ifju tudósok nemzedékeinek felnevelése szempontjából is, s kiemelte, hogy a c-vitamin felfedezőjét, a tudományos rákkutatás amerikai úttörőjét szülőhazájában egyszersmind az antifásizta ellenállás, a magyar humanizmus képviselőjének is tekintik.

az ünnepelt, aki szeptember 16-án töltötte be életének 90. évét, személyesen köszönte meg a jókívánságokat, s még arra is maradt energiája, hogy a sajtó számos képviselőjét fogadja, a nap folyamán az egyesült államokból és a világ minden tájáról üdvözlő táviratok százai érkeztek bostonba. táviratokban kívánt jó egészséget szent-györgyi albertnek ronald reagan, az egyesült államok elnöke és felesége - nancy reagan. levélben méltatta kiemelkedő tudományos érdemeit frank press, az egyesült államok tudományos akadémiájának elnöke is.

br/so

07.48 210983 2306

--

sk0010 4 230 mtik1012

Libanon - reggeli összefoglaló

bejrut, 1983. szeptember 21. /upi/afp/reuter/dpa/ - kedden este teljes erővel fellángoltak a harcok minden főbb fronton libanonban: kiujjult a tűzérségi párbaj a suf-hegységben levő druz miliciák és a partok előtt horgonyzó amerikai hadihajók között; a térség központja, a druz kézen lévő alej és a nyugat-bejrut délkeleti kapujának tartott és a kormányerők ellenőrizte szuk el-gharb között folytatódott a druz-szocialista erők és a kormánycsapatok csatája; a szaud-arábiai közvetítő, bandar ben szultán herceg dolgavégezetlenül hazautazott dāmaszkusból, hogy - mint mondta - otthon várja a fejleményeket.

Nu

hirügynökségi jelentések szerint a druz-szocialistapárti erők tüzérése lőtte a bejrut közelében lévő baab dai elnöki palota környékét, és találatot kapott az amerikai nagykövet rezidenciája is, de senki sem sebesült meg. este a libanoni partok előtt horgonyzó amerikai hadihajók ismét ágyutüzet zudítottak a druz állásokra. az eisenhower repülőgép- anyahajóról felszállt egyik f-14 amerikai vadászgépre rakétát lőtt ki a libanonba telepített sziriai légvédelem, ám a gép - hírek szerint - sértetlenül tért vissza felderítő jellegűnek minősített berepüléséről a hegyvidék felől.

előzőleg arról érkeztek hírek, hogy a harctéren kedd reggelre - a nyílt amerikai beavatkozás nyomán - kialakult patthelyzetben elérhetőnek tűnt a tüzszünet és a megbékélésre irányuló tárgyalások megkezdése. a saudi közvetítő - miután cipruson megbeszélést folytatott richard fairbanks amerikai megbízottal is - damaszkuszban kijelentette, hogy „99 százalékig kész a megállapodás,, amely szerint a csapatok pillanatnyi állásaikban maradhattak volna.

mint különböző libanoni rádióadók közölték, már csak azt kellett volna eldönteni: kik ellenőrizzék a fegyvernagyvást, és kik vegyenek részt a megbékélést célzó tárgyalásokon. későbbi jelentések szerint azonban a terv éppen ez utóbbi kérdésen bukott meg: libanoni források szerint szír ia nem ellenezte dzsemajel elnök részvételét, de tiltakozott több tanácsadója, valamint safik el-vazzan miniszterelnök és a parlament elnöke, kamel asszad bevonása ellen. ~~emiat~~ emiatt a libanoni államfő elutasította a megállapodást - jelentette a kormány rádióadója.

sg lb ng
07.51 210983 2270

--

sk0011 4 230 mtik1013

ensz

new york, 1983. szeptember 21. /adn/ap/reuter/afp/ - az ensz-közgyűlés 38. ülészsaka kedden este - hollai imrének, az előző ülészsak leköszönő elnökének megnyitó beszéde után - titkos szavazással jorge illueca panamai alelnököt választotta meg elnökévé. jorge illueca 83 szavazatot kapott, míg a másik jelölt, davidson hepburn bahamai ensz-nagykövet 70 szavazatot. két ország tartózkodott a szavazástól.

a 65 éves panamai jogász-politikus személyében 1978 után ismét a latin-amerikai országcsoport képviselője veszi át a közgyűlés ülészsakának elnökségét. jorge illueca 1976 és 1981 között országa

Nm

ensz-nagykövete volt, 1981-82-ben külügyminiszter, 1982 augusztusától pedig panama megválasztott alelnöke. a fejlődő országok és az el nem kötelezett országok harcos, szókimondó, lobbanékony képviselőjeként ismert.

a közgyűlés 38. ülészakájának elnöke székfoglaló beszédében sikra-szállt a 37. ülészakáé leszerelési határozatainak megvalósításáért és az atomháború megakadályozásáért. a leszerelés minden állam életbevágó érdeke - mondotta. - a fegyverkezési kiadások hatalmas méreteket öltöttek, érthető hát, hogy a közgyűlés 38. ülészakájára beterjesztett határozattervezetek nagy része a fegyverzet korlátozását és a leszerelést sürgeti - jelentette ki a panamai politikus.

jorge illueca szót emelt az európai béke biztosítását szolgáló tárgyalások és az indiai-óceánon létrehozandó békeövezet ügye mellett. sürgető feladatnak nevezte a faji megkülönböztetés felszámolását.

állást foglalt egy palesztin állam létrehozása mellett és hangsúlyozta annak szükségességét, hogy valamennyi közel-keleti ország békében, elismert határok között éljen.

a megnyitó ülés befejezéseként megválasztották az ülészakáé 16 alelnökét és a hét főbizottság elnökeit.

az általános politikai vita hétfőn kezdődik, és az első felszólaló ronald reagan amerikai elnök lesz.

az amerikai külügyminisztérium kedden elhatárolta magát az amerikai ensz-küldötség helyettes vezetőjének hétfőn elhangzott kijelentéseitől, amelyek szerint a vendéglátó ország diszkriminatív intézkedéseit kifogásoló tagállamok „nyugodtan” távozhatnak és más székelyet kereshetnek a világszervezetnek is,,. a külügyminisztérium szóvivője szerint charles lichenstein „nem az amerikai politikát fogalmazta meg, hanem személyes, robusztus egyéni véleménynek adott hangot,,.

to lb ng
08.07 210983 2394

Nun

sk0012 4 230 mtik1014...

vu hszüe-csien /1. rész/

peking, 1983. szeptember 21. /mti/ - kina véleménye szerint a világ előtt jelenleg három kulcskérdés megoldása áll: miként vessenek véget a fegyverkezési hajszának, mely módon csökkentés a nemzetközi feszültséget, hogyan segítsenek a fejlődő országoknak, jelentette ki vu hszüe-csien kínai külügyminiszter a china daily című angol nyelvű napilapnak adott kizárólagos interjújában. a kínai diplomácia vezetője hamarosan new yorkba utazik az ensz-közgyűlés 38. ülészakára, majd hivatalos látogatást tesz az egyesült államokban és kanadában.

a világ népei számára elsődleges gonddá vált a fegyverkezési hajszá megállítása, s a legégetőbb kérdés ezen a téren az új középtávolságú rakéták nyugat-európai telepítése, jelentette ki a miniszter. -nyugat-európában gigantikus tömegmozgalom van kialakulóban a nukleáris fegyverkezéssel szemben, s hasonló jelenséggel van dolgunk kanadában és az egyesült államokban is. kina támogatja ezeket a mozgalmakat és rokonszenvezik a résztvevőkkel, szögezte le vu hszüe-csien.

a kínai miniszter ugyanakkor mind a szovjetuniót, mind az egyesült államokat azzal vádolta, hogy csak szavakban kötelezik el magukat a fegyverzetcsökkentés mellett, s az őszinte szándék hiánya miatt nincs pozitív eredmény a maratoni hosszúságú tárgyalásokon. egyébiránt maga vu hszüe-csien leszerelési javaslatokat helyezett kilátásba, ezeket a közgyűlési ülészakon elmondandó beszédében tárja majd a nyilvánosság elé. /folyt./

nc/so bd

08.08 210983 1506

sk0013 4 230 mtik1015...

vu hszüe-csien /2. rész/

a kínai diplomácia irányítója mihail kapica szovjet külügyminiszter-helyettes közelmúltban tett kínai látogatásáról úgy nyilatkozott, hogy a megbeszéléseken sok témát megvitattak, s kapica útja elősegítette a kölcsönös megértést. ugyanakkor még mindig nagyok a nézetkülönbségek a lényegi normalizálás elérésének megítélésében.

mint ismeretes, kína a szovjet-kínai viszony normalizálásának útjában álló „három nagy akadálnak”, minősíti a szovjetunió afganisztán-politikáját, a vietnami politika támogatását, valamint szovjet csapatok jelenlétét a kínai-szovjet határon és a mongol népköztársaságban.

a külügyminiszter-helyettesi vizitre husz év óta először került sor hivatalos kínai meghívásra, korábban magas rangú szovjet személyiségek, köztük kapica is, a pekingi szovjet nagykövét vendégeiként, illetve tárgyalódelegációk keretében jártak az országban.

vu hszüe-csien javulónak nevezte peking és washington kapcsolatát, elsősorban annak következtében, hogy az egyesült államok kína irányában enyhített technológia-átadási korlátozásain. a külügyminiszter azonban jelezte, hogy tajvan ügye a jövőben is mérgezheti a légkört: „szembe kell néznünk azzal a ténnyel, hogy a tajvani kérdés továbbra is megmarad fő akadálnak”, -mondotta vu hszüe-csien a china dailyben szerdán megjelent interjuban.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

-----
vu hszüe-csien a china dailynek adott nyilatkozatban „abszurdnak”, minősítette, hogy a szovjetunió garanciákat kér afganisztánban állomásozó csapatainak kivonásának fejében. kína ugyancsak elvitatja a garancia-kérés jogát vietnamtól kambodzsa esetében. mindazonáltal vu hszüe-csien „jobb, mint semmi”, nek minősítette kapica látogatását.

nc/so bd
08.19 210983 1754

Wuv

sk0014 4 230 mtik1016

ciprusi külügyminiszter

nicosia, 1983. szeptember 21. /mti-reuter/ap/upi/dpa/ - kedden váratlanul lemondott nikosz rolandisz ciprusi külügyminiszter. a hírt nem sokkal azután közölte a ciprusi rádió és televízió, hogy rolandisz tárgyalta a hivatalos látogatáson a szigetországban tartózkodó indira gandhi indiai miniszterelnökkel.

a ciprusi rádió rövid közleménye szerint rolandisz benyújtotta lemondását szpirosz kiprianu elnöknek, aki a lemondást elfogadta. a közlemény nem tett említést arról, hogy az elnök megköszönte volna a külügyminiszter hét éves szolgálatát. ezt helyi megfigyelők kiprianu és rolandisz közötti nézeteltérésként értékelik. a külügyminiszteri teendőket ideiglenesen hrisztopulosz veniamin bel- és hadügyminiszter látja majd el.

a reuter angol hírügynökségnek nyilatkozva nikosz rolandisz elmondta: azért mondott le, mert nem értett egyet kiprianuval az ENSZ-főtitkár ciprus jövőjéről szóló legutóbbi javaslatának kérdésében. rolandisz közölte, hogy hivatalosan is nyilatkozni fog lemondásának okáról.

politikai megfigyelők két okot látnak a külügyminiszter lemondásának hátterében. az egyik ok az, hogy neve elhangzott egy kábítószerekkereskedelemmel foglalkozó bírósági tárgyaláson. az egyik gyanúsított kapcsolatban áll a rolandisz-család által ellenőrzött céggel. a valószínűbb ok az lehet, hogy rolandisz és a kormány álláspontja alapvetően eltért a szigetország jövőjével kapcsolatban legutóbb előterjesztett ENSZ-javaslat kezelésének kérdésében.

... szi lb ng
08.25 210983 1523

-.-

sk0015 4 230 mtik1017

weinberger - jomiuri simbuñ
tokió, 1983. szeptember 21. /mti/ - caspar weinberger amerikai hadügyminiszter a jomiuri simbun című tokiói lap szerdai számában megjelent interjúban a japán fegyverkezés fokozására szólított fel, s a kínával való katonai együttműködés elmélyítését ígérte.

a szovjet légtérbe behatolt dél-koreai repülőgéppel történtek kaposán rendkívül heves kirohanást intézett a szovjetunió ellen, s szavaiból kitűnt: washington az incidenst sajátos kártyaként kívánja felhasználni a szovjetunióval való leszerelési tárgyalásokon. azt hangoztatta ugyanis, hogy tényleges fegyverzetkorlátozási megállapodás csak akkor érhető el, ha - miént fogalmazott - változás következik be a szovjetunió magatartásában. mindazonáltal sietett hozzátenni, hogy az egyesült államok a tárgyalások folytatására törekszik. weinberger ugyanakkor határozottan megerősítette, hogy az amerikai 7. /csendes-óceáni/ flottát 1984-ben nukleáris rakétákkal szerelik fel. az egyesült államok hadügyminisztere - aki egyébként utban peking felé szombaton tokióba érkezik - utalt arra, hogy washington méltányolja ugyan japán fegyverkezési erőfeszítéseit, de emélt jóval többet kíván. a japán katonai költségvetés növelését sürgette, s felszólította a kormányt a katonai kiadásokat a bruttó nemzeti termék egy százaléka alatt tartó politikájának felülvizsgálatára. weinberger sikraszállt az egyesült államok, dél-korea és japán közötti katonai együttműködés további elmélyítése mellett.

az egyesült államok és kina közötti katonai kooperációról szólva azt hangoztatta, hogy washington kész ennek kiszélesítésére, mint fogalmazott: néhány - kevés - esetet kivéve országa készen áll a legteljesebb együttműködésre a kínai haderő korszerűsítése érdekében. utalt arra, hogy washington a jövőben hajlandó átadni a legfejlettebb technológiákat is, kivéve azokat, amelyek nukleáris fegyverek és hordozó rendszerek gyártásához használhatók fel. kijelentette ugyanakkor, hogy az egyesült államok folytatja a tajvanra irányuló fegyverszállításait.

... pl/hn bd

08.27 210983 2057

sk0016 4 300 mtik1018

reagan beszéde

columbia, 1983. szeptember 21. /mti-reuter/afp/ - ronald reagan amerikai elnök columbiában kedden elhangzott beszédében megerősítette kormányzatának szándékát a minden korábbinál gyorsabb ütemű fegyverkezés folytatására. „veszélyes világban élünk, amelyben vannak kegyetlen emberek, akik elvetik a mi értékeinket, - magyarázta reagan. szavaiból kiderült, hogy más országok - elsősorban a szovjetunió - társadalmi rendje ellen van kifogása, de felidézte a dél-koreai repülőgép ügyét is a fegyverkezés szükségességének indoklására.

beszéde, a reuter-ügynökség értékelése szerint úgy hangzott, mint „valamiféle főpróba esetleges 1984-es újjáválasztási kampányához,„ reagan a dél-karolina állambeli városban az egyik republikánus párti szenátor választási kampányának támogatására rendezett adománygyűjtő ebéden szólt fel.

a külpolitikai kérdések meglehetősen szűkre szabott taglalása után reagan azt fejtegette, hogy az ő elnöksége alatt újjászületett az ország gazdasága és újjáépült amerika katonai ereje. hírügynökségi értékelések szerint a jövő évi elnökválasztási kampányban, csakugy, mint az előzőben, döntő kérdés a gazdaság helyzete lesz. reagan 1980-as kampányában azt kérdezte a választóktól, hogy „jobban élnek-e, mint négy évvel korábban,„ carter elnökségének kezdetekor. várható, hogy jövőre ugyanezt a kérdést teszik fel reagan ellenfelei is. ezért az elnök tábora valószínűleg úgy döntött, hogy jóelőre elébe megy a bírálóknak - vélekednek hírügynökségek.

a gazdaságban reagan szerint az a különbség 1980-hoz képest, hogy „ismét van remény, jobb jövő vár az egyesült államokra,„ ebben a vonatkozásban azt emelte ki, hogy az infláció évi 12 százalékról kevesebb mint 5 százalékra csökkent ez idő alatt. a fellendülés jelei is tapasztalhatók. mindazonáltal - mutatnak rá megfigyelők - a szigorú pénzügyi politika eredményeit veszélyeztetheti a külkereskedelmi mérleg mind nagyobb hiánya, továbbá a költségvetésnek a fegyverkezési programok miatt növekvő deficitje, amely - a kormány emelkedő hitel igényével együtt - fékezheti a fellendülés ütemét.

sg lb ng
08.46 210983 2125

Nur

sk0017 4 230 mtik1019

kádár jános helsinki

fehér péter, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

helsinki, 1983. szeptember 21. /mti/ - hivatalos megbeszéléssel kezdődött kádár jános szerdai programja helsinki: az mszmp központi bizottságának első titkára kalevi sorsa miniszterelnökkel ült tárgyalóasztalhoz az államtanács disztermében. az eszmecsere után a magas rangú vendéget a finn-magyar baráti társasághoz várják, s délben helsinki város ad diszebédet tiszteletére.

arról, hogy a finn politikai élet központi eseménye kádár jános helsinki látogatása, a lapokban nagy terjedelmű beszámolók, a keddi programról szóló részletes cikkek, fényképes tudósítások tanuskodnak. különösen bő teret szentel a finn sajtó mauno koivisto elnök keddi diszvacsorájának, a finn államfő és kádár jános ott elhangzott pohárköszöntőjének.

a legnagyobb olvasótáborral rendelkező helsingin sanomat kommentárban elemzi a két országnak az európai béke és biztonság megteremtésére tett erőfeszítéseit. a pohárköszöntőknek a békével, biztonsággal foglalkozó részeit emeli ki a finn népi demokratikus szövetség lapja, a kansan uutiset.

szinte valamennyi orgánus idézi a vendégnek a vendéglátó gondolataival összeecsengő megállapítását: a találkozóra olyan időszakban kerül sor, amikor a nemzetközi helyzet joggal ébreszt aggodalmat európa és a világ népeiben. „a válságok száma világszerte növekedett, s közülük több a nagyhatalmi ellentétek jellegét kezdi ölteni. a magas politikai szintű párbeszédre most nagyobb szükség van, mint valaha, - huzzák alá a lapok koivisto elnök szavait, együtt kádár jános mondataival: „mi azt valljuk, hogy a társadalmi rendszerek közötti társadalmi vitát a békés versengésnek és nem a fegyvereknek kell eldönteniök,,,

a suomenmaa, a centrumpárt szócsöve megállapítja: a magyar-finn kapcsolatok egyik fontos tényezője a két ország őszinte béketörekvése. az uusi suomi kádár jános és mauno koivisto keddi tárgyalásáról kiemeli: az élénk eszmecsere a másfél órára tervezett találkozót igencsak meghosszabbította.

... pr/so bd

08.48

210983 2069

sk0018 4 230 mtik1020

rövid hírek

negri - képviselőház

Róma, 1983. szeptember 21. /reuter/ - az olasz parlament képviselőháza kedden megfosztotta mentelmi jogától toni negri radikális párti képviselőt, és ezzel lehetővé tette, hogy folytatódjék bírósági pere. negrit azzal vádolták, hogy ő volt a „vörös brigádok” terrorszervezet 1970-es években elkövetett akcióinak értelmi szerzője. letartóztatásban volt és per folyt ellene. idén júniusban azonban a radikális párt „színeiben” képviselővé választották, ezért a hatóságok kénytelenek voltak kiengedni a börtönből.

icao-közgyűlés

montreal, 1983. szeptember 21. /taszsz/ - montrealban kedden megnyílt a nemzetközi polgári repülésügyi szervezet, az icao közgyűlésének 24. ülészsaka. a 150 tagország képviselői a szervezet 1984-86-ra tervezett tevékenységéről tanácskoznak. az ülészsak október 10-ig tart.

fahd — dzsallud

bejrut, 1983. szeptember 21. /upi/ - fahd, szaud-arábia királya kedden fogadta abdusszalam dzsalludot, a libiai vezetés második emberét. megfigyelők utalnak rá, hogy az elmúlt hónapokban több ízben került sor magas szintű tárgyalásokra a két ország között.

alain delon fia

párizs, 1983. szeptember 21. /afp/ - egy versailles-i bíróság nyolchónapos, felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte a világhírű filmsztár, alain delon fiát. a 19 éves anthonyt a bíróság autólopás, jogtalan fegyverviselés és jogositvány nélküli gépkocsivezetés elkövetésében találta bűnösnek.

olasz földrengés

nápoly, 1983. szeptember 21. /afp/ - erős földrengést észleltek kedden este dél-olaszországban. a földmozgások nagy pánikot keltettek a campaniai falvakban, de jelentősebb anyagi kár nem keletkezett. mint emlékeztetés, 1980 novemberében a térségben pusztított földrengés több mint kétezer emberéletet követelt.

pc lb ng
08.54 210983 1829

sk0019 4 230 mtik1021

ehmke - rakéták

róma, 1983. szeptember 21. /mti/ - horst ehmké nyugatnémet szociáldemokrata politikus keddi sajtóértekezletén kijelentette, hogy az amerikaiak súlyosan tévednek, amikor úgy akarnak tárgyalni a szovjetunióval genfben, hogy előbb rendszerbe állítják a pershing-2 rakétákat és a manőverező robotrepülőgépeket.

a szociáldemokrata politikus kedden érkezett rómába, ahol a genfi konferenciával kapcsolatos spd-álláspontot ismerteti az olasz pártok vezetőivel. ehmké borulatóan beszélt a rakétatelepítés megakadályozásának esélyeiről: valószínű, mondotta, hogy a békemozgalmak erőfeszítései nem tudják megakadályozni a telepítést az nszk-ban.

a horst ehmké vezette spd-küldöttség a nap során az olasz szocialista párt vezetőivel tárgyalt, a kiadott közlemény szerint szívélyes légkörben.

... kir/so bd

09.02 210983 0835

--

sk0020 4 230 mtik1022

Libanon - tudósító]böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

bejrut, 1983. szeptember 24. /mti/ - négy napon belül harmadszor avatkozott be keddi éjjel az amerikai hadiflotta a libanoni kormányhadsereg és a vele szemben álló druz-szocialista erők polgárháborús konfliktusába. a virginia és a john rodgers nevű hajók ezuttal 35 lövést adtak le a kormányellenes erők állásaira.

a beavatkozást azzal indokolták, hogy tűzértségi támadás érte az egyesült államok bejruti nagykövetének rezidenciáját, de a hivatalos washingtoni nyilatkozatokból kiviláglik, hogy az amerikai kormány elszánta magát a bejrutban hatalmon lévő falangista rezsim megvédelmezésére, s úgy véli, hogy a két hét óta ostromolt szuk el-garb elvesztése a dzsemajel-kormányzat bukását vonná maga után.

a szuk el-garb és bejrut térségében dúló harcok újabb kiszélesedése és fokozódása egybeesik a szaud-arábiai közvetítési kísérlet váratlan kudarcával. bandar bin szultán szaudi herceg és tanácsadója dolga végezetlenül utazott haza damaszkusból, illetve bejrutból.

a libanoni elnöki hivatal szíriára próbálja háritani a felelősséget a tűzszüneti erőfeszítések sikertelenségéért, elutasítva azt a damaszkuszi feltételt, hogy a tűzszünet meghirdetését követő nemzeti megbékélési tárgyalásokból rekesszék ki safik el-vazzan libanoni miniszterelnököt, kamal asszadot, a parlament elnökét és amin dzsemajel államfő legfőbb tanácsadóját.

... bz/hn bd

09.12 210983 1440

-.-

sk0021 4 230 mtik1023

bush

heiltai andrás, az mti tudósítója jelenti:

bécs, 1983. szeptember 21. /mti/ - george bush amerikai alelnök bécsi tartózkodásának második napján, szerdán reggel erwin lanc külügyminiszterrel találkozott. megbeszéléseik napirendjén a kétoldalu kapcsolatok mellett a kelet-nyugati viszony állott. ezekről a kérdésekről folytatott kedden beható, több mint kétórás eszmecsere bush és fred sinowatz osztrák kancellár is.

a kormányfő este vacsorát adott vendége tiszteletére, és pohárköszöntőjében hangsúlyozta: az európa szívében fekvő kis ország, ausztria polgárai „különösen érzékenyek”, a nemzetközi kapcsolatok megromlására, a feszültségek növekedésére, hiszen mindez őket közvetlenül érinti. ausztria semlegeségi politikájával részese a tevékeny békepolitika kialakításának Európában, ennek köszönhetően európa egy fontos részében, a földrész szívében sikerült nyugalmat teremteni. sinowatz aláhuzta, hogy ausztria különösen szoros, baráti viszony kialakítására törekedett mindig is az államszerződést aláírt nagyhatalmakkal /a szovjetunió, az egyesült államok, nagy-britannia és franciaország/.

george bush ugyancsak méltatta a semleges ausztria építő szerepét a világpolitikában, többek között az ENSZ-ben és az európai biztonsági tanácsban. az amerikai alelnök szerdán előadást tart bécsben az USA és középkelet-Európa kapcsolatairól. fogadja őt rudolf kirchschlager köztársasági elnök. george bush délután bécsből, afrikai és európai körútjának utolsó állomásáról hazautazik washingtonba.

... ha/hn bd

09.33 210983 1558

Nur

-.-

sk0022 4 230 mtik1024

seguel szabad

santiago, 1983. szeptember 20. /mti-afp/reuter/upi/ - a chilei hatóságok kedden szabadon bocsátották rodolfo seguel, a rézbányászok szakszervezetének bebörtönzött elnökét - jelentették be hivatalos forrásból.

pinochet tábornok-elnök hétfőn utasította a belügyminisztériumot, hogy vonja vissza a szakszervezeti vezető ellen emelt rágalmozási vádat. seguel egy sajtónyilatkozatában ugyanis „szemérmetlen diktátornak”, nevezte a tábornok-elnököt. a szakszervezeti vezető szeptember 9. óta éhségsztrájkot folytatott és kilenc kilót fogyott. pinochet a seguel szabadonbocsátását követelő országos mozgalom tiltakozó akcióinak hatására kényszerült erre a lépésre.

juan francisco fresno, santiago érseke kedden felajánlotta, hogy kész ismét közvetíteni a kormány és az ellenzéki polgári pártokat tömörítő demokratikus szövetség között tizenkét napja megszakadt párbeszéd felújítása érdekében. mint jelentettük, a santiagoói érsek közreműködésével jött létre augusztus 25-én sergio onofre jarpa belügyminiszter és az ellenzéki tömörülés - gabriel valdes egykori külügyminiszter vezette - képviselői közötti találkozó. a demokratikus szövetség pinochet távozását és a demokrácia helyreállítását követelte, a „politikai nyitás”, határidejéül pedig szeptember 9-ét jelölte meg. juan francisco fresno, aki személyesen is közbenjárt a kormánynál seguel szabadonbocsátása érdekében, kijelentette: csak abban az esetben hajlandó elősegíteni egy újabb találkozó létrejöttét, ha ezt a párbeszédet kívánó személyiségek kezdeményezik.

pf lb ng
09.39 210983 1573

sk0023 4 230 mtik1025

rövid hírek

dánia—norvégia...

koppenhága, 1983. szeptember 21. /reuter/ - poul schlüter dán és kaare willoch norvég kormányfő kedden koppenhágában tartott találkozáson helytelenítette az új amerikai nukleáris rakéták európai telepítése ellen kibontakozott tiltakozó mozgalmat. a két konzervatív párti kormányfő a nemzetközi helyzet mellett főként országaik gazdasági kapcsolataival foglalkozott.

brazil elnökjelölt

brasil, 1983. szeptember 21. /reuter/ - mario andreaazza brazil belügyminiszter jelölteti magát a két év múlva esedékes elnökválasztásra. bár többen is pályáznak már joão figueiredo elnök 1985-ben megüresedő posztjára, andreaazza az első, aki hivatalosan is bejelentette szándékát.

indiai monszun

új-delhi, 1983. szeptember 21. /reuter/ - a hatalmas monszunesők négy indiai szövetségi államban több mint 90 ember halálát okozták. a pti indiai hírügynökség beszámolója szerint az esőzést követő árvizek mindenütt nagy pusztítást végeznek. a hadsereg helikopterekkel és csónakokkal segít kimenteni az embereket az elöntött területekről.

ensz - információs rend

bécs, 1983. szeptember 21. /adn/ - az új nemzetközi tájékoztatási rendszerről tartott tanácskozást - az ensz és az unesco közös szervezésében - 50 ország 100 küldötte az innsbruck melletti iglsben. a résztvevők által elfogadott határozat mindenekelőtt azt javasolja, hogy az államok támogassák a fejlődő országokat nemzeti, független tájékoztatási rendszerük kiépítésében.

hajószerecsétlenség

kairó, 1983. szeptember 21. /afp/ - elsüllyedt egy vendéglővé átalakított hajó kedden éjszaka a niluson, kairó közelében, 250 lakodalmi vendéggel a fedélzetén. a felújítás után éppen forgalombá állított hajó-vendéglőn a tulajdonos lányának lakodalmát tartották. amikor az ifjú pár megérkezett, mindenki a fedélzet egyik oldalára tódult, emiatt hajó felborult, majd elsüllyedt. a mentési munkálatok még folynak, de annyi már bizonyos, hogy több mint tizen a vízbe fulladtak.

pc lb ng
10.07 210983 2020

Nun

sk0024 4 230 mtik1026

spanyol kormánynyilatkozat ...

madrid, 1983. szeptember 21. /mti-dpa/reuter/apa/ap/ - felipe gonzález spanyol miniszterelnök kedden óvatos derülattal értékelte kormánya eddigi tevékenységét. gonzález a parlament kétnapos vitájának kezdetén nyilatkozatot olvasott fel a kormányzat első tizhónapos időszakáról.

a spanyol kormányfő leszögezte, hogy spanyolország demokratikus rendszerében nincs helye külön katonai hatalomnak, és keményen bírálta azokat, akik szerint a hadseregnek politikai szerepet kell játszania az ország életében. gonzález ezzel kapcsolatban a hadsereg egyik tábornokának esetét említette, akit a múlt héten elbocsátottak a valladolidi katonai körzet parancsnoki tisztéből, mivel a katonai puccs jogosságát bizonygató kijelentéseket tett. „az alkotmány kizárólag a parlamentet hatalmazza fel arra, hogy ellenőrzést gyakoroljon a kormányzat felett, - hangsúlyozta a spanyol kormányfő, és hozzáfűzte: „a demokráciában a hatalom kérdése pontosan meg van határozva, s a nép akaratát semmilyen hatalom nem helyettesítheti.,,

gonzález kijelentette, hogy kormánya kedvező fordulatot hajtott végre az ország válságos gazdasági, pénzügyi és szociális helyzetében, és a spanyol nép most bizalommal tekinthet a jövőbe. az infláció évi ütemét 15 százalékról 12-re szorították le, lassították a munkanélküliség növekedésének folyamatát - mondotta. a kormány gonzález szerint eredményeket ért el az államháztartás deficitjének csökkentésében és a kereskedelmi mérleg javításában is. a miniszterelnök megerősítette ígéretét, hogy teljes egészében megvalósítja a szocialista párt választási programját, amely 800 000 új munkahely létesítését irányozza elő a kormány megbízatásának négy éve alatt.

külpolitikai kérdésekről szólva gonzález hangsúlyozta, hogy spanyolország „a nato hű szövetségese marad,, amíg nem születik végleges döntés a nyugati katonai tömbben való részvételét illetően. mint mondotta, kormánya „a megfelelő időben és sietség nélkül,, a nemzetközi és a hazai helyzet figyelembevételével fog dönteni ebben a kérdésben. /ismeretes, hogy a szocialista párt választási programjában népszavazás megtartását ígérte az ország további nato-tagságáról./ gonzález végezetül reményét fejezte ki, hogy országa hamarosan beléphet az európai gazdasági közösségbe, de - mint hangsúlyozta - nem bármilyen áron.

te lb ng
10.25 210983 2360

Nm

sk0025 4 230 mtik1027

izraeli kormányfő-jelölés

patak károly, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1983. szeptember 21. /mti/ - jichak samir külügyminiszter lesz a jelek szerint izrael új kormányfője. haim herzog államelnök kedden befejezte felderítő tárgyalásait a 120 tagu parlamentben képviselt politikai pártok vezetőivel. az izraeli rádió jelentése szerint a kormányzó likud-koalíció mind a 64 törvényhozója samir jelölése mellett foglalt állást, és herzog előreláthatólag még a szerdai napon a külügyminisztert bizza meg kormányalakítással. a 68 éves samir a nemrég lemondott menahem begin örököse lesz.

a kormányfő-választás kulcsmozzanata az volt, amikor a hét elején a likud-tömb egyik frakciója, az ultrakonzervatív agudat párt samir mellett voksolt. ez a vallási alapon álló csoportosulás előzőleg azzal a gondolattal foglalkozott, hogy kilép a koalícióból, és az ellenzéki izraeli munkapártot támogatja. állásfoglalása most véget vetett annak a találgatásnak, hogy a munkapárt vezére, simon peresz, kormányt alakíthat, és az ellenzék hat év múltán visszatérhet a hatalomra.

egy másik, a kormánypártokon kívül álló csoportosulás, a sinui párt szerdán felszólította a koalíciót, hogy rekessze ki ariel saron tárca nélküli minisztert a jövődió kabinetből. a sinui - „mozgalom a változásért és kezdeményezésért, - leszögezi: saron elhagyta azt a táborot, amely a demokratikus parlamenti játékszabályok alapján áll, féktelenül uszít a kahan-bizottság, a sajtó és egyes újságírók ellen, és alkalmatlan bármely vezető tisztség betöltésére. a kahan-bizottság az idén elmarasztalta a likud-kormányzat több tagját és kulcsbeosztású katonatisztségeinek egy részét a tavaly szeptemberi bejruti tömegmészárlás miatt. saron a megbélyegzettek egyike volt, és begin kénytelen volt meneszteni a hadügyminiszteri székből. a szabra és satila palesztin menekülttáborok lakóinak legyilkolása, amely izraeli cinkosság mellett a libanoni falangisták műve volt, megrengette a kormányzatot és begin távozásának előjátékává vált.

a szélsőséges nézeteiről ismert saron sajtóbojkottja mellett szállt síkra szerdán az izraeli újságírók országos szövetsége. egy nyilatkozatában saront az önkényuralom hívének nevezte. a szövetség jeruzsálemi tagozata felszólította tagjait arra, hogy ne vegyenek részt saron politikai gyűlésein.

... pk/so bd

10.47 210983 2331

Nun

sk0026 4 230 mtik1028

Latin-amerikai hírek

Lima, 1983. szeptember 21. /upi/ - kedden Limában mintegy kétezer, fizetésemelést követelő perui munkás hatalmába kerítette az ENSZ mezőgazdasági és élelmezési szervezete, a fao helyi képviselőjének otthont adó épületét, és számos külföldi tust ejtettek - jelentette a rendőrség. egyelőre nem tudni, a szervezet hány és milyen nemzetiségű képviselőjét tartják fogva. ugyancsak kedden a rendőrség könnygázzal oszlatta szét a bankalkalmazottak tüntetését.

San Salvador, 1983. szeptember 21. /ap/ - négy fegyveres kedden a salvadori fővárosban elrabolta Amílcar Martínez Arguerát, a külügyminisztérium közgazdasági osztályának vezetőjét, amint éppen elhagyta házáat. a fegyveresek feltartóztatták a gépkocsiját, és feleségével, valamint lányával együtt elhurcolták. néhány órával később feleségét és lányát szabadon engedték.

Washington, 1983. szeptember 21. /taszsz/ - az amerikai hadsereg katonái a hondurasi-amerikai közös hadgyakorlat leple alatt valójában közvetlen segítséget nyújtanak a hondurasi hadseregnek a nemzeti-felszabadító mozgalom elleni harcában. mint a CBS amerikai tv-társaság jelentette, az amerikai hadsereg helikopterei szállítják a hondurasi katonákat, és felderítő akciókat hajtanak végre számukra. a CBS szerint Hondurasban jelenleg mintegy három ezer amerikai katona tartózkodik. mint ismeretes, a nicaraguai ellenforradalmárok többek között hondurasi területéről hajtják végre akcióikat.

San José, 1983. szeptember 21. /mti-upi/ - egy costa rica-i hivatalos személyiség bejelentése szerint a nicaraguai főváros repülőterét szeptember 8-án bombázó gépek costa ricából szálltak fel, és a salvadori Ilopango légibázison landoltak az akciót követően. a salvadori hadsereg és alvaro magana elnök szóvivői nem voltak hajlandók megerősíteni vagy cáfolni a hírt.

a nicaraguai ellenforradalmárok tizenöt harci géppel és 25 pilótával rendelkeznek - jelentette be San Joséban a magát demokratikus forradalmi szövetségnek nevező nicaraguai ellenforradalmi szervezet, az ARDE egyik vezetője. a pilóták a földközeli repülésre is ki vannak képezve. ezt a taktikát alkalmazták a managuai repülőtér elleni támadáskor is, így a radarberendezések nem észlelték időben a gépeket.

pf lb

10.50

210983 2247

Nur

sk0027 4 230 mtik1029

ensz - szovjetszkaja rosszija

moszkva, 1983. szeptember 21. /mti/ - az ensz-közgyűlés xxxviii. ülésszakának munkájára negatív hatást gyakorol az a tény, hogy a szovjet küldöttség vezetője hosszú évek óta először nem vesz részt a közgyűlés munkájában - írja szerdán a szovjetszkaja rosszija. mint ismeretes, az amerikai hatóságok nem voltak hajlandók szavatolni andrej gromiko különgépének biztonságos leszállását.

a közgyűlési ülésszak napirendjén az emberiség sorsát érintő kérdések megvitatása szerepel, s azzal, hogy az amerikai hatóságok nem tették lehetővé andrej gromiko részvételét, az egyesült államok mindenképp előtt magát büntette meg. nem lesz mód arra, hogy az amerikai politikusok megvitassák a kétoldalú és nemzetközi problémákat egy tekintélyes és befolyásos partnerrel.

az egyesült államok azt is nyilvánvalóvá tette a világ közvéleménye előtt ezzel a lépésével, hogy nem képes felelősséggel viselni azokat a kötelezettségeket, amelyek a világszervezetnek helyet biztosító államra hárulnak. ezzel kapcsolatban a cikk emlékeztet arra, hogy new yorkot nem örök időkre választották az ensz székhelyévé. a világszervezetre nem lehet kiterjeszteni az amerikai hatóságok ellenséges, vagy baráti érzelmeit, az amerikai joghatóságot. minden fajta szimpátiától és antipátiától függetlenül, az egyesült államoknak biztosítani kell az ensz normális munkájának feltételeit, így többek közt a külföldi képviselők érkezését és biztonságát.

kr/hn bd

11.14 210983 1483

sk0028 4 230 mtik1030

hongkong

peking, 1983. szeptember 21. /mti/ - csi huaj-jüan, a kínai külügyminisztérium sajtóosztályának igazgatója szerdán megerősítette, hogy csütörtökön pekingben újabb tárgyalások lesznek kína és nagy-britannia között a brit koronagyarmat, hongkong jövőjéről.

mint ismeretes, kína és nagy-britannia múlt században kötött szerződése a hongkong nagyobb részét kitevő ugynevezett új területek bérletéről 1997-ben lejár. másik két szerződés „örökre, nagy-britanniának juttatta hongkong fennmaradó területeit. kína mindhárom szerződést kikényszerítettnek minősíti, s 1997-ben egész hongkong felett vissza kívánja állítani szuverenitását. a brit tárgyalási pozícióval való kínai elégedetlenség jeleként vu hszüe-csien szerdai elutazása előtt „merevnek” minősítette london magatartását, s annak megváltoztatását sürgette.

nc/so bd
12.43 210983 0865

✓ kínai külügyminiszter, aki részt vesz az ensz közgyűlésén,

sk0029 4 230 mtik1031

fülöp-szigetek - tüntetés

manila, 1983. szeptember 21. /afp/upi/ - több mint ötvenezren tüntettek szerdán manilában, kisebb tömegek más fülöp-szigeti városokban a rendkívüli állapot bevezetésének 11. évfordulóján és egy hónappal ferdinand marcos elnök politikai ellenfelének, benigno aquinonak meggyilkolása után. az ellenzék által meghirdetett „nemzeti bánat napján”, a meggyilkolt ellenzéki vezetőt gyászolták és tiltakoztak a 11 éve tartó elnyomás ellen.

a tüntetők négy irányból érkező tiltakozó menete a főváros központjában egyesült, ahol már előzőleg több tízezres tömeg gyűlt össze. a transzparenszen a marcos elnök lemondását követelő jelszó volt a leggyakrabban látható. hírügynökségi jelentések szerint a főutvonalakat szegélyező házak ablakaiból munkájukat félbeszakító hivatalnokok ezrei, köztük számos közalkalmazott üdvözölte a felvonulókat. a városközpontban összegyűlő tömeghez beszédet intézett corazon aquini asszony, az augusztus 21-én meggyilkolt ellenzéki politikus özvegye.

ll

a külföldről hazaérkező benigno aquino a manilai repülőtéren gyilkolták meg. az ellenzék és a nemzetközi közvélemény jelentős része a kormányt és a hadsereget vádolja a gyilkosság megszervezésével.

marcos elnök kedden közölte, hogy nem válik meg a hatalomtól. 1981-ben, az öt hivatalában megerősítő választás évében az elnök „eltörölte”, az 1972-ben bevezetett rendkívüli állapotot, de megtartotta a legtöbb, számára kivételes hatalmat biztosító rendelkezést. az ellenzék ezért azt is a szemére veti, hogy csak papíron vetett véget a rendkívüli állapotnak.

to lb pi

12.58

210983 1606

--

sk0030 4 230 mtik1032

ensz - gromiko

new york, 1983, szeptember 21./taszsz/ - példátlan a nemzetközi kapcsolatok történetében - így nyilvánított véleményt victor hugo tinoco, nicaragua ensz-képviselője arról, hogy az amerikai hatóságok megakadályozták andrej gromiko szovjet külügyminiszter részvételét a világszervezet közgyűlésének ülészakán. a nicaraguai diplomata emlékeztetett arra, hogy az egyesült államok, mint az ensz központi szerveinek befogadó országa, annak idején vállalta, hogy semmilyen akadályt sem gördít a tagországok küldötteinek be- és kiutazása elé.

rasendra szingh ratore, india képviselője igazolhatatlannak nevezte az amerikai hatóságok eljárását. alemaju szejfu etióp küldött szerint az egyesült államok most nyíltan kimutatta megvetését a világ többi része iránt. andrej gromiko beutazásának megakadályozása nehéz helyzetbe hozta a világszervezetet és megnehezítette munkáját - mondta az etióp küldött.

az egyesült államok nem teljesíti a nemzetközi megállapodások alapján magára vállalt kötelezettségeit - mondta harry ott, az ndk állandó képviselője.

libia állandó ensz-képviselője, abdel treiki emlékeztetett charles lichenstein amerikai ensz-képviselőnek azokra a szavaira, hogy „az elégedetlenkedők akár el is hagyhatják az egyesült államokat”, treiki kijelentette: bár az amerikai ensz-küldöttség sietett elhatárolni magát a képviselő nyilatkozatától, az hűen tükrözi a reagan-kormányzat nézeteit.

x x x

eddig 19 amerikai demokrata-párti képviselő írta alá azt ...
nyilatkozatot, amely Charles Lichenstein leváltását javasolja. a
nyilatkozat szerint Lichenstein szavai „az ENSZ céljai iránti
ellenességét tükrözik és azt bizonyítják, hogy alkalmatlan
országunk ENSZ-beli képviselőjére,„.

... ni kf pi

13.17 210983 1759

-.-

sk0031 4 230 mtik1034

afganisztán - pakisztán

— kabul, 1983. szeptember 21. /taszsz/ - a bakhtar afgán
hirügynökség nyilatkozatban cáfolta azokat a hivatalos pakisztáni
állításokat, melyek szerint afgán repülőgépek két nappal ezelőtt
megsértették pakisztán légterét.

rámutatva ezeknek a híreszteléseknek az alaptalanságára, a
hirügynökség hangsúlyozza, hogy pakisztán már többször hangzóztatott
ilyen vádak az afgán demokratikus köztársasággal szemben. a
pakisztáni katonai körök azért folytatják propagandaakcióikat, mert
leplezni kívánják, hogy országuk az afganisztán elleni hadüzenet
nélküli háború egyik központjává vált. pakisztán ellenforradalmi
csoportokat képez ki és fegyverez föl, majd afgán területekre küldi
át őket. ezzel közvetlenül beavatkozik afganisztán belügyeibe, s
megsérti a nemzetközi kapcsolatok normáit.

a pakisztáni propagandának másfelől az a célja - mutat rá a
bakhtar -, hogy elvonja a pakisztáni nép és a világközvélemény
figyelmét az ország mély politikai és gazdasági válságáról.

sajnálatos - állapítja meg végezetül a bakhtar - hogy iszlámábád
katonai hatóságai nem válaszolnak a problémák politikai rendezését
célzó, konstruktív afgán javaslatokra.

... te kf pi

13.37 210983 1205

del

-.-

sk0032 4 230 mtik1036

pertini jugoszláviában

belgrád, 1983. szeptember 21. /mti/ - szerdán két napos baráti látogatásra jugoszláviába érkezett sandro pertini olasz köztársasági elnök, aki részt vesz a garibaldi hadosztály megalakulásának negyvenedik évfordulós ünnepségein. pertini megbeszéléseket folytat mika spiljakkal, a jugoszláv államelnökség elnökével a két szomszédos ország kapcsolatairól és nemzetközi kérdésekről.

az olasz antifasisztákból alakult garibaldi hadosztály a jugoszláv népfelszabadító hadsereg oldalán harcolt a második világháború befejezéséig. megalakulásának évfordulós ünnepségeit a crna gora-i pljevlja városában tartják, ahol ez alkalomból monumentális emlékművet lepleznek le. az évforduló előestéjén belgrádban magas kitüntetést nyújtottak át az olasz partizán szövetség két tagjának, a garibaldi hadosztály egykori harcosainak.

... kd/hn bd

13.39 210983 0874

-.-

sk0033 4 230 mtik1037

rövid hírek

nyelvészeti szimpozion

kisinyov, 1983. szeptember 21. /taszsz/ - „a nemzeti nyelvek a fejlett szocialista társadalomban”, címmel nemzetközi szimpóziúmot tartottak kisinyovban. a szerdán végetért tanácskozáson bulgária, csehszlovákia, lengyelország, magyarország, az ndk és a szovjetunió küldöttei tárgyaltak a nemzeti nyelvek, a nyelvészet és az oktatás fejlődéséről.

kuba népesége

havanna, 1983. szeptember 21. /taszsz/ - kuba jelenlegi népessége 9,72 millió. az 1981-ben végzett népszámlálás most közzétett adatai szerint a szigetország lakosságának majdnem a fele a forradalom győzelme után született. jelenleg a 6 és 12 év közötti gyermekek 98 százaléka jár a hatosztályos általános iskolába. három évtizeddel ezelőtt a gyermekeknek csak a fele tanulhatott.

de

gyilkosság a börtönben

pretoria, 1983. szeptember 21. /up1/ap/ - az örök megöltek négy fekete bőrű rabot a dél-afrikai barberton város börtönében, ahol december óta eddig összesen 11 rabot vertek már agyon. jelenleg eljárás folyik a börtön nyolc fegyőre ellen, mert három rabot megölt, 34-et pedig megsebesített.

emberevő leopárd

uj-delhi, 1983. szeptember 21. /taszsz/ - lelőtték azt az emberevő leopárdot, amely két hónapon keresztül rémületben tartotta az indiai uttar prades állam több falujának lakosságát. a vadállat hét embert ölt meg.

pc kf pi

13.53 210983 1390

-.-

sk0034 4 230 mtik1039

guatemala - hazafiak

san josé, 1983. szeptember 21. /taszsz/up1/ - a guatemalai hazafiak fokozott erővel folytatják azt a támadásukat, amelyet néhány nappal ezelőtt kezdtek el az ország északi részén - jelentette a taszsz szovjet hírügynökség. a upi amerikai hírszolgálati iroda egy guatemalai katonai közleményre hivatkozva ugyancsak beszámol a guatemala északi, mexikóval határos részén folyó harcokról. a legutóbbi néhány napban a felkelők lelőtték egy katonai repülőgépet és elfoglalták kormányerők egyik laktanyáját.

mejia tábornok, guatemala új diktátora amerikai támogatással a kegyetlen megtorlás és a terror légkörét tette uralkodóvá - állapítják meg helyi megfigyelők. a lakosság megfélemlítésére felhasználja a szélsőjobboldali terrorcsoportokat is. mejia agusztus 8-i hatalomra jutása óta a halálbrigádok 75 embert raboltak el és végeztek ki. harmincöt személyt a hatóságok eltűntnek nyilvánítottak.

a guatemalai rezsim a reagan kormányzat közép-amerikai politikájának engedelmes eszközévé és közvetítőjévé vált - mutat rá a guatemalai nemzeti forradalmi egység /urng/ nyilatkozata, amelyet a szervezethez tartozó négy felkelő csoport vezetői írtak alá.

de

az egyesült államok és izrael modern fegyverekkel látja el a katonai kormányzatot, a vietnamban tapasztalatot szerzett amerikai katonai tanácsadók pedig a kiképzésben segédkeznek. a pentagon guatemalai céljai világosak: felszámolni a hazafiak tevékenységét, annak érdekében, hogy minden erejüket salvadori hazafiakkal való leszámolásra és a nicaraguá elleni támadásra fordíthassák - hangsúlyozza a nyilatkozat.

... pf kf ki
14.49 210983 1624

...
-.-

sk0035 4 230 mtik1040

sassou-nguesso párizsban

párizs, 1983. szeptember 21. /mti/ - denis sassou-nguesso, a kongói népi köztársaság elnöke, szerdán három napos hivatalos látogatásra párizsba érkezett. az elnök csütörtökön claude cheysson külügyminiszterrel tárgyal, majd pénteken mitterrand elnökkel találkozik, s a francia elnök ebédet ad tiszteletére.

párizsban arra számítanak, hogy a megbeszélések egyik fő témája - a kétoldalu kapcsolatok kérdései mellett - a csádi probléma lesz. sassou-nguesso elnök a la croix című francia lapnak adott nyilatkozatában hangsúlyozta: kormánya a csádi kérdés tárgyalások útján történő rendezése mellett foglal állást, támogatja az afrikai egységsszervezet erre irányuló erőfeszítéseit, s reméli, hogy a francia csapatok csádi jelenléte nem fogja még bonyolultabbá tenni ezt az amúgy is kényes problémát.

ds/hn ki

14.57 210983 0856

...
-.-

sk0036 4 230 mtik1041

francia lapok mauroy beszédéről.

párizs, 1983. szeptember 21. /mti/ - több francia lap mauroy miniszterelnöknek a nemzetvédelmi tanulmányok intézetében mondott beszédét ismertette rámutat arra, hogy a miniszterelnök - bár az atlanti szövetség iránti hűségét is hangoztatta - bíráló megjegyzéseket intézett az atlanti szövetség és elsősorban az egyesült államok címére.

a L, humanité kiemeli: mauroy elutasította azt az amerikai törekvést, hogy a kelet-nyugati gazdasági kapcsolatok kérdését a szövetség biztonsági stratégiájának kereteibe integrálják és sikra szállt a nemzeti függetlenségnek a szövetségek tiszteletben tartásával folytatandó politikája mellett.

a Liberation hangsúlyozza, hogy mauroy e beszédében tulajdonképpen felmondta a williamsburgi tőkés csucsértekezleten elfogadott nyilatkozatot, amely japánt is becsempészte az atlanti szövetségbe. a miniszterelnök világosan leszögezte most e szövetség földrajzi határait. mauroy ugyan kijelentette, hogy franciaország tiszteletben tartja a szövetséggel szemben vállalt kötelezettségeit, de bírálta az egyesült államoknak a szövetségben játszott szerepét. a lap szerint ennek a williamsburg óta bekövetkezett hangsúlyváltásnak az az oka, hogy az amerikaiak nem voltak hajlandók gazdasági szolidaritást tanúsítani szövetségeseikkel, ugyanakkor az utóbbi hónapokban washington nyomást fejtett ki a francia kormányra, hogy a francia ejtőernyősök a helyi konfliktusokban „a nyugat csendőreinek,, szerepét játsszák.

ds/im ki

14.59

210983 1511

el

sk0037 4 230 mtik1042

nyugat-európai szakszervezetek

brüsszel, 1983. szeptember 21. /mti/ - az ugynevezett európai szakszervezeti szövetség /ces/ tagszervezeteinek főtitkárai szerdán tanácskozássra ültek össze. az egk legfőbb szakszervezeti vezetői fontos elhatározásokra készülnek: össze akarják hangolni a nyugat-európai közösségben a dolgozók harcát az egyre drámaibb formát öltő ipari visszaesés és a munkanélküliség ellen.

megvitatják a főtitkárok értekezletén egyebek között az olasz cgil-cisl-uil csucsszövetség javaslatát, hogy rendezzenek a munkanélküliségről nagy nemzetközi értekezletet a kormányok, vezető pártok, szakszervezetek, közösségi intézmények, neves közgazdászok részvételével. a június 4-én stuttgartban tartott nagy nyugat-európai tüntetés után a szakszervezetek újabb nemzetközi megmozdulásokat is terveznek. ezekre egyeztetik követeléseiket, amelyek vezető helyén a hatékony foglalkoztatás-növelő gazdasági politika szerepel.

mp/im ki
15.09 210983 0964

--

sk0038 4 230 mtik1043

el nem kötelezettek - usa

uj-delhi, 1983. szeptember 21. /mti-taszsz/ - az el nem kötelezett országoknak nincs szükségük önjelölt protektorokra - írta a times of india című uj-delhi lap. az újságcikk válasz reagan amerikai elnök néhány napja elhangzott és nagy felháborodást keltett nyilatkozatára, amely szerint az el nem kötelezettek országok azt várják, hogy az egyesült államok vezesse őket.

ezek az országok - mutat rá a times of india - saját, az évek során igazolódott elveik szerint alakítják politikájukat. reagan elnök nincs tisztában az el nem kötelezettség lényegével és a mozgalom céljaival - írja a times of india. a lap felhívja a figyelmet az amerikai elnök megnyilatkozásának időzítésére, arra, hogy a durván provokatív hangú állásfoglalás éppen az ensz-közgyűlés 38. ülészsaka előtt hangzott el, amelyen az el nem kötelezett mozgalom tagállamainak számos vezetője folytat majd eszmecserét new yorkban.

el

az ugyancsak indiai national herald emlékeztet rá: az elmúlt évtizedekben számos ország vált az egyesült államok „gondoskodásának”, áldozatává. az amerikai elnök szerint - állapítja meg a lap - a demokrácia mindenekelett azt jelenti, hogy a multinacionális nagyvállalatok világszerte teljes mértékben szabad kezet kapnak. a lap hangsúlyozza, hogy reagán kijelentései különösen súlyos fenyegetést jelentenek india számára. indiának az el nem kötelezettek mozgalmán belüli súlya és tekintélye ugyanis bosszantja az amerikai kormányt. washington - írja végezetül a lap - indira gandhi kormányát kényelmetlennek tartja és mindent megtesz gyengítése érdekében.

... tu kf ki

15.32 210983 1619

..

sk0039 4 230 mtik1044

usztyinov - képviselői beszámoló

moszkva, 1983. szeptember 21. /taszsz/ - a munkafegyelem megszilárdítása, a munka szervezettségének és hatékonyságának emelése nélkül nem lehet megoldani az ország gazdasági és védelmi készségének további növelését, a szovjet emberek anyagi és szellemi színvonalának emelését. az szkp központi bizottsága által erről hozott határozat végrehajtása ezért napjaink legfontosabb követelménye - mondotta szerdán dmitrij usztyinov, az szkp kb politikai bizottságának tagja, honvédelmi miniszter, a szovjetunió marsallja. usztyinov képviselői választókerületében, moszkva kuncevo kerületében szólt föl.

választóinak, a kerületi pártmunkások, tanácsi és gazdasági dolgozók aktivájának, a kerületi vállalatok képviselőinek dmitrij usztyinov beszámolt arról a munkáról, amelyet az szkp kb és a szovjet kormány végez a xxvi. pártkongresszus határozatainak megvalósítása érdekében. beszélt a nemzetközi helyzetről és azokról az erőfeszítésekről, amelyeket a szovjet kormány a béke megszilárdításáért, a fegyverkezési verseny megállításáért tesz.

... ts kf ki

15.52 210983 1107

ll

..

sk0040 4 230 mtik1045

andropov - nszk

bonn, 1983. szeptember 21./mti/ - a nyugatnémet kormány szerdai ülésén gyakorlatilag elutasította a szovjetunió újabb javaslatait az eurorakéták kérdésének rendezésére. mint peter boenisch, a bonni kabinet szóvivője szerdán közölte, a kormány úgy értékelte, hogy az a levél, amelyet jurij andropov írt a közelmúltban helmut kohl kancellárnak, „nem tartalmaz semmilyen lényeges előrehaladást a genfi tárgyalásokkal kapcsolatban, - jelentette ki.

a kormányzóvivő ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy vannak lehetőségek az nszk és a szovjetunió kapcsolatainak fejlesztésére, így például a környezetvédelem területén. mivel ezt a témát jurij andropov is említette levelében, kohl kancellár megbizta az illetékes nyugatnémet minisztériumokat, hogy készítsék elő az ilyen irányú kétoldalu tárgyalásokat. elképzelhető - mondta a szóvivő -, hogy az nszk környezetvédelmi berendezéseket szállítson a szovjetunióknak és 1984-ben, münchenben nemzetközi környezetvédelmi konferenciát rendezzen.

boenisch közölte, hogy jurij andropov más kétoldalu témákat is érintett levelében, ezeket azonban nem részletezte a szóvivő.

hasonlóan ítélték meg jurij andropov levelét a nyugatnémet kormánypártok is, amelyek ezúttal is elutasították a szovjetunióknak azt a jogos követelését, hogy a genfi tárgyalásokon a francia és a brit rakétákat is vegyék figyelembe.

a német szociáldemokrata párt nevében egon bahr leszerelési szakértő viszont pozitívan értékelte jurij andropov legújabb javaslatait. bahr sürgette az amerikai és a nyugatnémet kormányt: alaposan vizsgálják meg például azt a szovjet javaslatot, hogy a két nagyhatalom mondjon le az új nukleáris fegyverek kipróbálásáról. ennek az elgondolásnak megvalósítása biztosabbá tenné világunkat, de féltő, hogy az egyesült államok egyelőre nem fogadja el azt - állapította meg egon bahr.

helmut schmidt volt nyugatnémet kancellár szerdán levelben szólította fel kohl kancellárt, hogy váltsa le heiner geisslert, a kormány tagját azért a tarthatatlan és erkölcstelen állításáért, hogy a szociáldemokrata párt „moszkva ötödik hadoszlopát, jelenti az nszk-ban jelenleg folyó telepítési vitában.

fkj/hi ki

16.17 210983 2196

del

sk0041 4 230 mtik1046

embargó 19.30-ig
-----

genf - thatcher-interju ...

bonn, 1983. szeptember 21. /mti/ - margaret thatcher brit kormányfő „teljesen elfogadhatatlannak” nevezte a szovjetunióknak azt a jogos követelését, hogy a brit és a francia nukleáris erőt is vegyék figyelembe az európai közép-hatótávolságú fegyverek korlátozásáról folyó genfi tárgyalásokon.

a nyugatnémet zdf televízióállomásnak adott, szerda esti interjújában thatcher azt állította, hogy a brit rakéták hadászati jellegűek, és ezért semmi közük sincs a közép-hatótávolságú fegyverekhez. figyelemreméltó volt, hogy thatcher ezúttal nem hozta fel azt a korábbi érvet, hogy a brit rakétákat azért nem lehet figyelembe venni, mert „nemzeti jellegük miatt nem részei a nato-nak”.

a brit kormányfő ugyanakkor ellenezte, hogy a dél-koreai repülőgép ügye befolyásolja a nyugat genfi tárgyalási pozícióját.

margaret thatcher élesen támadta a görög kormányt, amely nem volt hajlandó csatlakozni ahhoz a brit elképzeléshez, hogy a közös piac „kemény intézkedéseket”, alkalmazzon a szovjetunióval szemben.

... fkj/ge ki

16.34

210983 1121

ell

sk0042 4 230 mtik1047

tengerfenék-szerződés

a szerkesztőségek tájékoztatására!

genf, 1983. szeptember 20. /mti-reuter/ - svédország képviselője szerdán genfben elégtelennek nevezte az 1972-ben életbe lépett „tengerfenék szerződés”, kikötéseit. egyben új tárgyalásokat javasolt annak érdekében, hogy megakadályozzák a fegyverkezési hajszá kiterjesztését a tenger mélyére. a képviselő azon a konferencián szólalt föl, amelyen a szerződés részesei vesznek részt.

az 1971-ben aláírt és 1972-ben életbe lépett szerződés megtiltja, hogy az aláíró államok a tengerfenéken és az óceánok mélyén nukleáris és más tömegpusztító fegyvereket valamint indítószerveket elhelyezzenek, tároljanak és kipróbáljanak.

svédország szerint a műszaki fejlődés legújabb eredményei - például a tenger mélyén elhelyezett mozgatható rakétaindító állások, a tengeralattjárók vizalatti utántöltő és fegyverraktározó berendezései - azzal a veszéllyel járnak, hogy a fegyverkezési verseny kiterjed a tengerek és óceánok fenekére is. az 1972-es szerződés aláírói - mondotta a svéd képviselő - nem szolgálnak elég adattal ahhoz, hogy a szerződés betartását ellenőrző bizottság figyelemmel kísérhesse a tengerszint alá telepített műszaki berendezések fejlődését. a képviselő sürgette, hogy a tanácskozás zárónyilatkozata kezdeményezzen nemzetközi tanácskozást a tengerfenék militarizálásának megakadályozására.

az amerikai képviselő szerint maga az a tény, hogy eddig nem volt vita a szerződés körül, azt bizonyítja, hogy az elérte célját. kijelentette, hogy az egyesült államok szerint a műszaki fejlődés előrehaladása nincs hatással a szerződés hatékonyságára.

viktor iszraeljan, a szovjetunió képviselője felszólította a tanácskozás résztvevőit: mondják ki, hogy az aláírók betartják a szerződést.

... tu kf pi

16.34

210983 1849

ll

sk0043 4 230 mtik1048

toni negri - tudósító

király ernő, az mti tudósítója jelenti:

róma. 1983. szeptember 21. /mti/ - az olasz parlament szerdán, nagy szavazattöbbséggel hozzájárult toni negri radikális párti képviselő mentelmi jogának felfüggesztéséhez, egy másik szavazással letartóztatóságát is engedélyezték. a döntés értelmében a munkáshatalom elnevezésű szélsőbaloldali szervezet 50 éves, volt vezetőjének hétfőn, rómban folytatódó perében ismét a vádlottak padján kellene helyet foglalnia, toni negri azonban, egyes hírek szerint már nem tartózkodik olaszországban. a radikális párt vezetői szerint jelentkezni fog az illetékes hatóságoknál.

a felforgató tevékenységgel vádolt padovai egyetemi oktató julius 8-án történt szabadonbocsátásáig 4 évet töltött vizsgálati fogságban, minthogy a radikális párt listáján képviselővé választották, szabadlábra helyezték, további sorsa felől azonban a parlamentnek kellett döntenie.

toni negri ügyében az első szavazásra kedden este került sor, amikor abban a kérdésben döntöttek, hogy egyáltalán folytassák-e az ellene indított eljárást. ebben a fordulóban mindössze 7 szavazat hiányzott ahhoz, hogy a parlament továbbra is fenntartsa a képviselő mentelmi jogát. a radikális párt azonban - az a párt, amely képviselőnek jelölte, - nem vett részt a szavazásban.

a következő fordulóban a többség - a kommunisták és a szocialisták tartózkodásával - toni negri mentelmi jogának felfüggesztése és letartóztatásának engedélyezése mellett foglalt állást.

... kir/ge

16.49 210983 1535

del

sk0044 4 230 mtik1050

Libanon - tudósítói 2.

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

bejrut, 1983. szeptember 21./mti/ - a libanoni hadsereg és az országban állomásozó amerikai csapatok szerdán a bejruttól délkeletre fekvő szuk el-garb térségében összehangolt támadást hajtottak végre az alej irányából előnyomuló druz erők ellen. a libanoni légierő több hullámban bombázta, az amerikai hadihajók pedig a tengerről ágyúzták a druz állásokat, csapatösszevonásokat. hivatalos közlés szerint meggyújtották a kormányellenes támadási kísérleteket. az összehangolt akciót megelőzően amerikai tisztek csőportja tanulmányozta a libanoni hadsereg helyzetét szuk el-garbban.

közben szerdán bejrutból rijadba utazott robert mcfarlane amerikai megbízott, hogy megkísérelje a holtpontra jutott szaud-arábiai közvetítés megmentését. a libanoni kormány kinyilvánította, hogy a tüzszüneti erőfeszítések kudarc ellenére bizik a szaudi kezdeményezésben. bejruti értesülések szerint mcfarlane más közel-keleti fővárosokat is felkeres.

az amerikai katonai beavatkozást, a libanoni hadseregnek nyújtott támogatást és az amerikai tengerészgyalogosok szuk el-garb-i jelenlétét kommentálva a tisirin című damaszkuszi kormánylap szerdán azzal vádolta az egyesült államokat, hogy közvetlen, harcoló résztvevője lett a libanoni konfliktusnak. „az egyesült államok most szíria libanoni szövetségesei ellen harcol, hogy később csapást mérhessen szíriára - állapítja meg a cikk, majd hozzáfűzi, hogy a libanon ellen viselt amerikai háboru elkerülhetetlenül az egész arab felszabadító mozgalom ellen irányuló háboruvá válik, s ebben a mozgalomban központi helyet foglal el szíria,„ a tisirin a békéhez vezető első lépésként sürgette a nato-erők kivonását libanonból.

bz/hi ki

17.07

210983 1763

hg

sk0045 4 230 mtik1051

izrael - kormány **M**egalakítás /1. rész/

patak károly, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1983. szeptember 21. /mti/ - izrael jelenlegi külügyminisztere, a megszállt területek izraeli benépesítésének szószólója, a camp david-i paktum jobboldali bírálója: jichak samir alakít kormányt jeruzsálemben. a hírt azután jelentette be az izraeli rádió, hogy häim herzog államfő befejezte konzultációit a parlamenti vezetőkkel. a jeruzsálemi rádió szerint samirnak van a legtöbb esélye arra, hogy a kormánytöbbséget irányítsa a százhusz főnyi törvényhozásban, a knesszetben.

a hatvannyolc éves samir, aki a távozó menahem begin helyére lép, jelenleg a parlament szavazatainak többségére számíthat. a kormányzó likud-tömb valamennyi pártja mellé állt.

samir, jelölése után, azt mondotta, hogy kedd óta tárgyalásban áll simon peresz munkapárti szövetségével. jeruzsálemi sajtójelentések szerint azonban az úgynevezett nagykoalíció megalakításának nincs valószínűsége. a munkapárti ellenzék közölte ugyanis, hogy a koalícióhoz való csatlakozásának ára a jelenlegi politika megváltoztatása lenne. ennek - kiváltképpen a megszállt területek zsidó lakosokkal való betelepítésének - a kérdésében a likud-tömb és a munkapárt között olyan véleményeltérések vannak, hogy ha simon peresz belépne a kormányzatba és elfogadná samir álláspontját, akkor a munkapárti szövetség elvesztené a balszárnyon álló parlamenti támogatóit.

a parlamenti szokásjog szerint jichak samir három hetet kap a kormány megalakítására, s időközben a távozó begin vezeti az ügyeket. szükség esetén ezt a határidőt az államelnök további három héttel kitöltheti. úgy vélik azonban, hogy a likud-tömb új kormánya rövid időn belül összeállhat, s a jelek szerint nem különbözik majd nagyon sokban a megelőző kabinet politikai színezetétől. /folyt./

pk/im ki
17.17 210983 1846

hg

..-

sk0046 4 230 mtik1052

izrael - kormánytalakítás /2.rész/

Jichak Samir - eredeti nevén Jichak Izertinsky - 1915-ben, a mai Lengyelország területén született. Részt vett az izraeli állam születése idején vívott gerillaharcokban, a Lehi nevű földalatti mozgalom Stern-csoport néven ismert frakciójának egyik vezetője volt. A csoport terrorháborút viselt az egykori brit mandátumterületen, és Samir sokáig szerepelt az angol közigazgatás körözött személyeinek listáján. A Stern-frakció gyakorta együttműködött Begin Irgun szervezetével. Egyik „haditette”, a svéd bernadotte gróf meggyilkolása volt. Multját azonban a nyugati világban hamarosan elfelejtették. Külügyminiszteri megbízatása előtt a Knesszet elnökének tisztségét foglalta el, korábban pedig tíz évet szolgált az izraeli titkos szervezeteknél is. Mint parlamenti elnökről, azt jegyezték fel róla, hogy leszereltette a Knesszet üléstermi mikrofonjait, s így a rádióhallgatók nem lehettek fültanúi a parlamenti viharoknak.

politikai nézeteiről közismert, hogy tartózkodott, amikor a Knesszet megszavazta a szadat egyiptomjával kötött Camp David-i alkut. Ugy vélte, hogy nem egyiptom, hanem Izrael az, amely az igazi engedményeket adja, támogatja az 1967-es háboruban megszállt arab területek zsidó benépesítését. Ez a politikája kulcsfontosságú lehet az elkövetkező idők izraeli beharcaiban.

pk/im ki
17.21 210983 1364

-.-

sk0047 4 230 mtik1053

ecuadori külügyminiszter - sajtókonferencia

Szófia, 1983. szeptember 21. /mti/ - a nemzetközi kapcsolatok általánosan elfogadott elvei és az államok közötti kölcsönös tisztelet megtartásának szükségességét hangsúlyozta Luiz Valencia rodriguez ecuadori külügyminiszter, bulgáriai hivatalos látogatása befejeztével tartott szerdai szófiai sajtóértekezletén. Rámutatott, hogy Ecuador az el nem kötelezett országok mozgalmának tagjaként jövőben is mindent megtesz az államok közötti bizalom és a kölcsönös megértés szellemének megszilárdításáért, a párbeszéd folytatásáért.

- a latin-amerikai népek határozottan elleneznek bármilyen katonai intervenciót, ami minden latin-amerikai országban teljes ellenállásba ütközne - jelentette ki az ecuadori külügyminiszter,

hg

hozzátéve, hogy minden népnek külső beavatkozás nélkül kell megoldania problémáit. nicaraguával kapcsolatban leszögezte, hogy a probléma megoldásának kulcsa a belügyekbe való be nem avatkozás, az erőszak alkalmazásának tilalma és a népek önrendelkezési jogának tiszteletben tartása. korunk legégetőbb kérdésének a leszerelésre történő áttérést nevezte.

x x x

az ecuadori külügyminiszter bulgáriai hivatalos látogatása befejeztével szerdán elutazott szófiából.

ék/ge ki

17.33 210983 1328

-. -

sk0048 4 230 mtik1054

kádár jános helsinki /1.rész/

fehér péter, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

helsinki, 1983.szeptember 21. /mti/ - hivatalos megbeszéléssel kezdődött kádár jános szerdai programja helsinki: az mszmp központi bizottságának első titkára kalevi sorsa miniszterelnökkel ült tárgyalóasztalhoz az államtanács disztermében.

a tanácskozáson - amelyen részt vett kovács lászló, az mszmp központi bizottságának osztályvezető helyettese és osmo lipponen, a finn külügyminisztérium szakértője is - elsősorban az európai biztonság és együttműködés témakörét tekintették át. megállapították: a madridi zárónyilatkozat nagy horderejű kötelezettségeket ró mindkét államra: a jövő hónapban helsinki ad otthont az európai bizalom erősítő intézkedésekkel foglalkozó stockholmi konferencia előkészítő értekezletének, s 1985-ben budapesten rendezik meg az európai kulturális fórumot. mindent megteszünk azért - hangzott el mindkét részről -, hogy ezeken az összejöveteleken eredményes munkát végezzenek. együtt, ugyanazokért a célokért kell dolgoznunk - huzzák alá -, hiszen e találkozók jelentősége a jelenlegi nemzetközi helyzetben jószerivel felbecsülhetetlen. természetesen szóba kerültek a két ország gazdasági, államközi kapcsolatai és - lévén kalevi sorsa egyben a finn szociáldemokrata párt elnöke - a két párt szoros, konzultatív kapcsolatai is.

hg

a délelőtti hátralévő részében kádár jános és felesége a finn-magyar társaság vendége volt. a két nép barátságát ápoló társadalmi egyesület - erről heikki koski elnök tájékoztatta a központi bizottság első titkárát - több mint három évtizede működik. harminchat tagszervezetében 5300 aktivistát tömörít, különösen büszkéek 17 testvérvárosi kapcsolataikra magyarországgal, a látogatók emelkedő száma bizonyítja, hogy igen vonzóak különböző rendezvényeik: nyelvtanfolyamaik, előadásaik, ismeretterjesztő és szórakoztató műsoraik. sok kölcsönzője van 3000 kötetes könyvtárjuknak, lemez-tékájuknak is. /folyt/

pr/h1
17.39 210983 1983

..

sk0049 4 230 mtik1055

kádár jános helsinkiiben /2.rész/

kádár jános megköszönte a szives fogadtatást, majd kijelentette:

- országunk politikai vezetése, népünk nagyra értékeli a magyar- finn barátságot. sokoldalú együttműködésünk szilárd, egységes alapokon nyugszik, s közös az elhatározásunk, hogy kapcsolatainkat még tovább fejlesszük. e szellemben zajlottak tárgyalásaink, mind koivisto elnökkel, mind sorsa miniszterelnökkel.

meg kell mondanom: örömmel jöttem finnországba, jól érzem magam önöknél. érzem az élő finn-magyar barátságot, amelynek jeleivel mindenütt találkoztam. együttműködésünk természetesen nemcsak a magyar- finn kapcsolatokra terjed ki. vannak közös, egy célt szolgáló teendőink is: a két ország, a két nép létérdeke a béke megőrzése egy enyhültebb világban. köztudomású, hogy akadnak a világon, akik szándékosan élezik a nemzetközi helyzetet, de nem kicsi azoknak a tábora sem, akik békésebb világért küzdenek. akadnak persze megoldásra váró problémák, amelyeket tárgyalásokkal kell - kellene - rendezni, de vannak mesterségesen szított-táplált konfliktusok is. a béke hívei - idesorolom finnországot is, hazámat is - szívósan küzdenek, s nem kis számban tudhatnak maguk mellett harcostársakat a világon. küzdelmünk nem eredménytelen, példa rá a madridi értekezlet sikere. e sikerben a semleges országoknak, így finnországnak éppugy érdemük van, mint a szocialista államoknak, így magyarországnak is. elhatározott szándékunk a helsinki folyamat továbbvitele, s ebben finnországnak éppugy megvannak a konkrét feladatai, mint magyarországnak. ismeretes: az önök fővárosa rendezte meg az európai bizalom erősítő intézkedésekkel foglalkozó stockholmi konferencia előkészítő értekezletét, s budapest ad majd otthont az európai kulturális fórumnak.

lg

a felelősséget viselő emberek munkáját mind magyarországon, mind finnországon nagy mértékben könnyíti népeink hagyományos barátsága. sokat jelent számunkra, hogy azzal a meggyőződéssel dolgozhatunk, hogy népeink óhajának teszünk eleget./folyt/

... pr/hi

17.40 210983 2027

-. -

sk0050 4 230 mtik1056

görög, török elutasítás - usa

athén, ankara 1983. szeptember 21. /upi/ap/ - görögország és törökország egyaránt visszautasította azt az amerikai kérést, hogy a két nato-ország engedélyezze területének használatát a négyhatalmi keretében libanonban tartózkodó amerikai egységek utánpótlására, illetve a libanoni hadsereg hadtáp-jellegű támogatására.

a görög kormány elutasító válaszát ismertetve a kormány szóvivője kedden közölte, hogy kivételt csak az élelmiszer- és gyógyszer szállományokkal tesznek. a szóvivő azzal indokolta a döntést, hogy a görög kormány még közvetve sem akar beavatkozni a libanoni konfliktusba, mivel ez megzavarná baráti kapcsolatait a térségbeli országokkal.

törökország, miután washington a görög elutasítás nyomán hozzá fordult, szintén elutasította - „barátságos, ám igen határozott formában„ - az egyesült államok kérését, hogy engedélyezze az ország területén lévő amerikai katonai létesítmények használatát a libanoni hadsereg hadtáp-jellegű támogatása céljából. ankara, athénhez hasonlóan, el akarja kerülni, hogy „baráti és gazdaságilag gyümölcsöző„ kapcsolatai megromoljanak a libanoni konfliktusban érintett közel-keleti országokkal.

Lerők

... ág ku ai
17.46 210983 1239

-. -

sk0051 4 230 mtik1057

kádár jános helsinki /3.rész/

kádár jános végezetül hangsúlyozta: a finn-magyar társaság nagy szerepet tölt be a két nép kapcsolatainak elmélyítésében. az mszmp központi bizottságának első titkára köszönetét fejezte ki a társaság minden tagjának, s azt kívánta: folytassák e nemes ügyet szolgáló tevékenységüket. népeink barátsága - mondotta - erősödjék tovább, a finn nép érjen el sok sikert, s békében élvezhesse munkájának gyümölcsét.

délben helsinki város tanácsa diszebéden látta vendégül az mszmp központi bizottságának első titkárát, feleségét, s a kíséret tagjait. a vendégeket - valamint a megjelent finn vezetőket, mauno koivisto köztársasági elnököt, kalevi sorsa miniszterelnököt, s a finn közélet több más jeles személyiségét - harri holkeri, a városi tanács elnöke és raimo ilaskivi főpolgármester fogadta, köszöntötte. a látogatást megörökítendő, kádár jános helsinki lakóit üdvözlő sorokat jegyzett be a városháza vendégekönyvébe.

maavo este kádár jános és felesége a magyar nagykövetségen fogadást adott mauno koivisto és felesége tiszteletére. a vendégek között volt erkki pystynen, a parlament elnöke, kalevi sorsa miniszterelnök, varjrynen külügyminiszter, valamint a finn kormány több tagja, a társadalmi, politikai élet sok más képviselője is.

a nap krónikájához tartozik még, hogy nagy jános külügyi államtitkár megbeszélést folytatott a finn külügyminiszterrel.

... pr/hi

17.49 210983 1434

hg

sk0052 4 230 mtik1058

nicaragua

havanna, 1983. szeptember 21. /mti/ - a sandinista fegyveres erők egységei 11 ellenforradalmárt semmisítettek meg a hét végén az ország déli határvidékén történt összecsapásokban - jelentették be szerdán managuában. a jelentés szerint az elesettek között van az egyik legnagyobb nicaraguai ellenforradalmi szervezet „el aguila”, fedőnéven ismert katonai vezetője.

a nicaraguai kormányzó tanács managuai látogatásra hívta meg langhorne motleyt, az amerikai külügyminisztérium latin-amerikai ügyekkel megbízott államtitkárát. az október 13-ra szóló meghívást bejelentő közleményben a nicaraguai kormány ismételten sajnálkozását fejezte ki amiatt, hogy az amerikai hatóságok megtagadták a beutazási vizumot carlos nuneztől, a nicaraguai államtanács elnökétől és roberto argüello hurtadotól, a nicaraguai legfelsőbb bíróság elnökétől.

... go/ge ki

18.05 210983 0879

-.-

sk0053 4 230 mtik1059

szovjet-egyiptomi diplomácia

kairó, 1983. szeptember 21. /mti/ - egyiptomi sajtójelentések szerint kairóban tárgyal a szovjetunió külügyminisztériuma közel-keleti főosztályának vezetője. a megbeszélésekről, amelyeket omran es-safei külügyminiszter-helyettesével folytat, az egyiptomi újságok nem közölnek érdemi részleteket.

a tanácskozások jelentőségét kairói megfigyelők abban látják, hogy vezető egyiptomi személyiségek nyilatkozatai szerint az idén sor kerülhet a két ország teljes értékű diplomáciai kapcsolatainak helyreállítására. az egyiptomi-szovjet viszony 1972-ben romlott meg, amikor szadat elnök tömegével kiutasított szovjet tanácsadókat, 1981-ben pedig diplomatákat is, élükön a nagykövettel. ettől kezdve nem állomásoznak nagykövetek a két fővárosban, bár a diplomáciai kapcsolat fennmaradt.

... pk/h1 ki

18.06 210983 0841

hg

-.-

sk0054 4 230 mtik1060

honecker - eurorakéták

berlin, 1983. szeptember 21. /adn/ - a német szocialista egységpárt nagyra értékeli az nszk-ban működő német kommunista párt harcát a békéért és a demokratikus jogokért. az nkp, egy sorban a szociáldemokratákkal, a szervezett dolgozókkal, hívőkkel, pacifistákkal, következetesen fellép a leszerelés mellett, és ezzel az nszk valós biztonsági érdekeit szolgálja - jelentette ki erich honecker, az nszép központi bizottságának főtitkára, aki szerdán berlinben megbeszélést folytatott herbert mies-szel, a német kommunista párt elnökével.

honecker kijelentette, hogy az új, közepes hatótávolságú rakéták első csapás mérésére alkalmas fegyverek, következésképpen nyugat-európai telepítésük stratégiai jelentőséggel bír, márpedig ilyen fegyvereknek az nszk területére való telepítése sértené a potsdami egyezményt, az nszk-nak a szocialista országokkal kötött szerződéseit, a két német állam alapszerződését, és a helsinki záróokmányban foglaltakat egyaránt.

az új amerikai rakéták telepítése felélesztené azt a veszélyt, hogy német földről újabb háború indulhat. nehezen egyeztethető össze, hogy az emberi kapcsolatok könnyítéséről beszéljünk, miközben európa közepéről új nukleáris rakétákat irányoznak ránk - figyelmeztetett erich honecker. a rakéták telepítése károsan befolyásolná az ndk és az nszk, valamint az ndk és nyugat-berlin viszonyát.

sohasem fogjuk megengedni, hogy a nato katonai fölénybe kerüljön, mi azonban a kapcsolatok javítását akarjuk - hangoztatta az nszép kb főtitkára, s felszólította a nyugatnémet kormányt, hogy határozottan lépjen fel a genfi tárgyalások sikere érdekében. amíg nem kezdődik meg a telepítés, addig lehetséges a megállapodás - mondta az ndk vezetője.

... kj ku ai

18.22 210983 1762

hg

sk0055 4 230 mtik1061

gromiko - kanadai nagykövet

moszkva, 1983. szeptember 21./mti/ - andrej gromiko, az szkp kb pb tagja, a szovjetunió minisztertanácsa elnökének első helyettese, külügyminiszter szerdán moszkvában fogadta geoffrey pearson kanadai nagykövetet abból az alkálomból, hogy a nagykövet rövidesen távozik moszkvai állomáshelyéről.

a találkozó során a szovjet politikus felhívta a figyelmet arra, hogy a világban veszélyesen fokozódik a feszültség az egyesült államok kormányzatának magatartása következtében. washington saját javára igyekszik megbontani a katonai-stratégiai egyensúlyt, fokozza a fegyverkezési hajszát és aláássa az államok közötti békés együttműködés meglévő mechanizmusait, - hangoztatta andrej gromiko. utalt a béke megszilárdítását célzó szovjet külpolitikai kezdeményezésekre és hangoztatta: a szovjetunió reméli, hogy a szovjet-kanadai kapcsolatok továbbra is sikeresen fejlődnek.

... hj/hi ki

18.35 210983 0930

...
-.-

sk0056 4 230 mtik1062

brit liberális pártkongresszus - 2. /l.k.1008/

London, 1983. szeptember 21./mti/ - nagy-britannia harmadik legnagyobb pártja, a liberális párt szerdán, harrogate-i kongresszusán úgy döntött, hogy az ir-sziget egyesítését és a brit katonaságnak észak-írországból való visszavonását fogja követelni. a kongresszus a brit katonáknak „európai békefenntartó erőkkel való felváltását, látja jónak.

a határozatot a tanácskozás - a liberális párt vezetőinek véleménye ellenére, - az ifju liberálisok kezdeményezésére hozta.

egy másik határozatában a kongresszus tárgyalásokat sürgetett nagy-britannia és argentina között a falkland-szigetek hovatartozásának tisztázására. ez a határozat is ellentétes volt a pártvezetés tanácsával.

hg

a liberális pártkongresszus határozatai david steel pártvezérre nem kötelezőek: vétőjoga van a pártpolitika minden egyes kérdésében.

... ae/hi ki

18.41 210983 0905

sk0057 4 230 mtik1063

rövid hírek

török nemzetbiztonsági tanács

ankara, 1983. szeptember 21. /upi/ - a török nemzetbiztonsági tanács több mint 670 személyt törölt a november 6-án rendezendő parlamenti választások jelöltjeinek listájáról, s egyhetes határidőt adott, hogy a pártok új jelöltekét állítsanak, illetve az eltiltott független jelöltek helyére újak jegyeztessék be magukat. a testület döntése a nemzeti demokrata párt, a liberális haza párt és a néppárt több jelöltjét, valamint 433 független politikust érint.

hadügyminiszteri tanácskozás párizsban

párizs, 1983. szeptember 21. /mti/ap/ - párizsban szerdán tanácskozást tartott charles hernu francia, michael heseltine angol és manfred wörner nyugatnémet hadügyminiszter. a francia hadügyminisztérium előzetes közlése szerint a tanácskozáson a miniszterek a három ország közötti fegyvergyártási együttműködésről, így harcokcsí-elhárító fegyverek, helikopterek és katonai elektronikus felszerelések közös gyártásáról tartanak eszmecsere.

salvador - gyilkosság

genf, 1983. szeptember 21. /ap/ - a salvadori biztonsági erők megkínózták, majd meggyilkolták marianella garcia villast, az emberi jogok salvadori bizottságának elnökét - fedte fel genfben közzétett jelentésében a pax-christi elnevezésű nemzetközi katolikus békemozgalom. a márciusban meggyilkolt nő bizonyítékokat gyűjtött a közép-amerikai országban arról, hogy a salvadori biztonsági erők vegyi és biológiai fegyvert vetnek be a polgári lakosság ellen. marianella garcia villa az ENSZ emberi jogi bizottsága előtt készült beszámolni vizsgálatának eredményeiről.

by

korzika - flnc

ajaccio, 1983. szeptember 21. /ap/ - az illegalitásban működő korzikai nemzeti felszabadítási front /flnc/ szerdán két gyilkosságot vállalt magára. az egyik áldozatot, pierre-jean massimi magas rangu helyi tisztségviselőt e hó 13-án találták meg holtan, fején lött sebbel. a másik áldozat, felix rosso étteremtulajdonos életét szeptember 10-én oltották ki. az flnc bejelentése szerint a szervezet azért „ítélte halálra„ őket, mert részük volt a szeparatista csoport egyik tagjának eltűnésében, és feltételezett meggyilkolásában.

... gf ds ku ai
18.44 210983 2182

...
--

sk0058 4 230 mtik1064

bush - hazautazás

bécs, 1983. szeptember 21. /mti/ - george bush, az egyesült államok alelnöke szerdán délután, 26 órás tartózkodás után bécsből hazautazott washingtonba. ausztria az utolsó állomása volt annak az utnak, amelynek során bush több észak-afrikai és európai államot keresett fel, köztük magyarországot is.

az alelnök elutazása előtt találkozott rudolf kirchschlager osztrák köztársasági elnökkel. bush repülőtéri sajtóértekezletén cáfolta azokat a híreket, hogy ronald reagan elnök nem jelölné magát újra tisztére. véleménye szerint reagan indulni fog az 1984-es választáson és - a dolgok jelenlegi állása szerint - azokat meg is nyeri - hangoztatta bush.

kérdésekre válaszolva az amerikai alelnök kitért az állásfoglalás elöl, hogy miben áll washington - állítólagos - „hajlékonysága„ a genfi rakétakorlátozási tárgyalásokon, illetve, hogy min alapul bizonyos derülátása a bécsi csapatcsökkentési tárgyalások haladását illetően.

... ha/ge ki

18.52 210983 0990

...
--

leg

sk0059 4 230 mtik1065

kohl - thatcher

bonn, 1983.szeptember 21. /mti/ - a kelet-nyugati viszony és az európai közepes hatótávolságu nukleáris fegyverek korlátozásáról folyó genfi tárgyalások álltak annak a megbeszélésnek a középpontjában, amelyre szerdán este került sor bonnban helmut kohl nyugatnémet és margaret thatcher brit kormányfő között.

bonni értesülés szerint a margaret thatcher tiszteletére adott vacsorán ezenkívül megvitatták a közel-keleti helyzetet és a közös piac problémáit is.

... fkj/hi ai

20.03 210983 0512

-.-

sk0060 4 230 mtik1066

két hír lengyelországból

jaruzelski - portugál pártküldöttség

varsó, 1983.szeptember 21./mti/ - wojciech jaruzelski, a lemp kb első titkára szerdán varsóban fogadta a portugál kommunista párt központi bizottságának küldöttségét, amelyet domingos abranes, a pb tagja, a kb titkára vezet. a szívélyes, baráti találkozón kiemelték, hogy a kommunistáknak és minden haladó erőnek közösen kell küzdeniük a békét fenyegető veszélyek ellen, amelyek az egyesült államok és az imperialista erők által a világra erőltetett konfrontációs politika következtében álltak elő.

x x x

madách-szimpózium

varsó, 1983.szeptember 21. /mti/ - a varsói magyar intézetben szerdán madách imre születésének 160. és az ember tragédiája budapesti bemutatójának 100. évfordulója alkalmából szimpóziumot tartottak, amelyen bodolay géza valamint csapláros istván tartott előadást. az ember tragédiáját lengyelországban 1901-ben mutatták be először, a krakkói városi színház előadásában.

... si/hi ai

20.18 210983 1062

-.-

ho
j

sk0061 4 230 mtik1067

kiegészítés mai mtik 1031-es számú hírünkhöz

manila, 1983. szeptember 21. /afp/reuter/dpa/ - nyugati hírforrások eltérő adatokat közölnek a szerdai fülöp-szigeti tüntetés következményeiről: egyes hírügynökségek szerint öt, mások értesülése alapján tíz halálos áldozata és legalább száz sebesültje van a rendőrség és a tüntetők összeecsapásának. a résztvevők számát százezerre becsülik. a tüntetők gyújtópalackokat és köveket dobtak a kivezényelt rendőrökre, akik könnygázgránátokkal próbálták szétoszlatni a hatalmas tömeget. miután ez a kísérlet kudarcot vallott, a rendőrök a tömegbe lőttek.

Larry Speakes, a fehér ház szóvivője ismételten megerősítette, hogy Reagan elnök tervezett egynapos látogatását a fülöp-szigetekre a fejlemények ellenére sem szándékozik lemondani.

dr. ku ai
20.26 210983 0808

-.-

sk0062 4 230 mtik1068

Libanon - esti összefoglaló

bejrut, damaszkusz, london, 1983. szeptember 21. /ips/afp/taszsz/reuter/ - valid dzsumblatt, a libanoni druz-szocialista erők vezetője szerdán egy nyilatkozatában nem zárta ki annak lehetőségét, hogy fegyveresei oldalán palesztin harcosok és szir egységek is részt vegyenek a libanoni hadsereg ellen vívott harcban. korábban lehetetlennek mondta, hogy ilyen együttműködés megvalósuljon.

a „Libanon hangja,, - a jobboldali falangisták rádióadója - azt állította, hogy szerdán reggel egy palesztin harcosokból álló zászlóalj átlépte a határt libanon felé. ezt más forrás nem erősítette meg.

miközben a harcok hevessége szerdán az esti órákig sem hagyott alább a stratégiai fontosságú szuk el-garb környékén, valamint a fővárostól mintegy 20 kilométeres körzetben keletre illetve délre lévő területeken, tovább folynak a diplomáciai erőfeszítések a tűzszüneti megállapodás elfogadtatása érdekében.

hoj

robert mcfarlane amerikai megbízott a „damaszkuszi kudarc„ után továbbra is a libanoni konfliktus amerikai megoldását elősegítő szaudi közvetítés fenntartását próbálja elősegíteni: bejrutból szerdán rijadba utazott. a damaszkusból dolgavégezetlenül rijadba visszatért szaudi közvetítő pedig kijelentette: „semmi kétség„ hogy a libanoni tüzszünet hiánya libanon felosztásához fog vezetni„.

shultz amerikai külügyminiszter szerdán szíriát próbálta okolni a libanoni feszültség folytatódásáért. a képviselőház külügyi bizottsága előtt az amerikaiak libanoni jelenlétének „nélkülözhetetlenségét és fontosságát„ huzta alá, egyben méltatta a kongresszus és a kormányzat közötti megállapodást, melynek értelmében - ha azt a szenátus és a képviselőház is jóváhagyja - további másfél évvel, vagyis 1985 elejéig meghosszabbítják az 1200 amerikai tengerészgyalogos libanoni tartózkodását. reagan elnök annakidején még a palesztin harcosok bejruti távozásának ellenőrzése ügyén, a kiűrités idejére küldte libanonba a négyhatalmi erők részeként az amerikai kontingenst.

jelenleg egy tucat amerikai hadihajó tartózkodik a libanoni partok mentén, élükön az eisenhower amerikai repülőgépanyahajóval. a pentagon szerdai közlése szerint a new jersey hadihajót a közép-amerikai térségből a földközi-tengerre irányították, hogy csatlakozzék az ott tartózkodó hatodik amerikai flottához.

ág ku ai
20.34 210983 2358

-. -

sk0063 4 230 mtik1069

nyugat-szahara - aesz

addisz abeba, 1983. szeptember 21. /mti-reuter/ - az afrikai egységszervezet nyugat-szaharával foglalkozó bizottsága szerdán az etióp fővárosban zárt ajtóak mögött, tájékoztató jellegű megbeszélésekkel kezdte meg háromnapos tanácskozását. a hét tagállam képviselőiből álló bizottság, amelynek élén mengisztu hailé mariam etióp államfő, az aesz soros elnöke áll, a találkozón megoldást próbál keresni arra, miképpen lehetne közös nevezőre hozni a polisario front és marokkó álláspontját nyugat-szahara jövője ügyében. mengisztu szerdán julius nyerere tanzániai elnökkel és abdulrahim farahhal, az ensz különleges politikai ügyekkel megbízott főtitkár-helyettesével tárgyalt erről a kérdésről.

leg

a találkozón az aesz addisz abebai csucsértekezletén hozott határozatnak próbálnak érvényt szerezni, amely közvetlen tűzszüneti tárgyalásokra szólítja föl marokkót és a polisario frontot, valamint javasolja, hogy még ebben az évben tartsanak népszavazást nyugat-szahara jövőjéről.

az aesz-bizottság - megfigyelők szerint - most meglehetősen nehéz feladat előtt áll: olyan formulát kell találnia, amely mindkét fél számára elfogadható. a fő akadály az, hogy marokkó nem hajlandó közvetlenül tárgyalni a polisario fronttal. mohamed bucetta marokkói külügyminiszter nemrégiben kijelentette: marokkó teljes mértékben támogatja az önrendelkezésről szóló referendum megtartását, de nem érzi szükségesnek, hogy közvetlen tárgyalásokat folytasson a polisario fronttal. mint ismeretes, rabat már a csucsértekezleten leszögezte: csak algériával és mauritániával hajlandó tűzszünetről tárgyalni.

gf ku ai
20.39 210983 1636

--

sk0064 4 230 mtik1070

reagan - eurorakéták

washington, 1983. szeptember 21. /mti-afp/upi/dpa/ - reagan elnök szerdán szóvivője útján bejelentette, hogy az egyesült államok ,,új javaslatokat tesz az európai nukleáris fegyverzet csökkentéséről folyó genfi tárgyalásokon.,,

a fehér ház által nyilvánosságra hozott írásbeli nyilatkozat szerint azokat az utasításokat, amelyeket reagan a genfi tárgyaló küldöttségnek adott, előzőleg egyeztették a nato-szövetségeseikkel és japánnal.

a fehér ház szóvivője részleteket nem közölt; mindössze annyit állított, hogy a javaslatok ,,választ adnak számos szovjet aggodalomra,,. larry speakes ehhez hozzáfűzte, hogy a részleteket a közeli napokban hozzák nyilvánosságra. a reuter szerint erre akkor kerül sor, amikor reagan felszólal az ensz-közgyűlés ülészakán.

le-kj ku ai
20.47 210983 0823

ko

--

sk0065 4 230 mtik1072

rövid hírek

sziriai-jemeni ...

damaszkusz, 1983. szeptember 21. /taszsz/ - szerdán hivatalos látogatásra szíriába érkezett ali nasszer mohammed, a jemeni szocialista párt főtitkára, a jemeni népi demokratikus köztársaság legfelsőbb népi tanácsa elnökségének elnöke, miniszterelnök.

reichstag-per - évforduló ...

lipcse, 1983. szeptember 21. /adn/ - szerdán, a reichstag-per kezdetének ötvenedik évfordulóján emlékgülést tartottak az ndk-beli lipcsében. az antifasiszta ellenállás harcosai mellett olyan kollektívák is a képviselői is részt vettek az ünnepségen, amelyek georgi dimitrov nevét viselik.

csehszlovák-etióp ...

prága, 1983. szeptember 21. /taszsz/ - szerdán hivatalos baráti látogatásra a csehszlovák fővárosba érkezett gebrejesz volde-hanna hadseregtábornok, az etióp hadsereg legfelsőbb politikai irányításának vezetője.

pandzsáb - rendkívüli állapot

uj-delhi, 1983. szeptember 21. /afp/ - rendkívüli állapotot hirdettek ki szerdán pandzsáb északnyugat-indiai állam egész területén, miután egy magasrangú rendőrtiszt ellen hat fegyveres férfi merényletet követett el. az ismeretlen merénylők - akiktől azt feltételezik, hogy szikhek voltak - megölték a rendőrtiszt egyik testőrét.

kinai bronzkori ...

peking, 1983. szeptember 21. /uj kina/ - kínai régészek befejezték egy rendkívül értékes, 2200 éves lelet restaurálását. a fél életnagyságban készült, kétkerekű bronzkocsit. négy ló-bronzszobor húzza, s bronz-kocsis ül a bakon. a szobrot egy császári sír közelében találták meg 1980-ban.

... kj-ri ku
21.06 210983 1566

hg

sk0066 4 800 mtik1074

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke sk0001-sk0029-ig
budapest, 1983. szeptember 21. mti

- sk0001 kelet-nyugat - bogolomov
- sk0002 eurorakéták - nszk
- sk0003 mauroy a francia kül- és katonapolitikáról
- sk0004 dél-koreai repülőgép - denver post
- sk0005 rövid hírek - stockholm: svéd bíróság - bojkott
nicosia: gandhi - kiprianu
szófia: nemzetközi tudományos konferencia
peking: magyar nagykövet
- sk0006 brit liberális kongresszus
- sk0007 reagan - kongresszus
- sk0008 befagyasztás
- sk0009 szent-györgyi
- sk0010 libanon - reggeli összefoglaló
- sk0011 ensz
- sk0012 vu hszüe-csien 1.
- sk0013 vu hszüe-csien 2.
- sk0014 ciprusi külügyminiszter
- sk0015 weinberger - jomiuri simbun
- sk0016 reagan beszéde
- sk0017 kádár jános helsinki
- sk0018 rövid hírek - róma: negri - képviselőház
montreal: icao-közgyűlés
bejrut: fahd - dzsallud
párizs: alain delon fia
nápoly: olasz földrengés
- sk0019 ehmké - rakéták
- sk0020 libanon - tudósítói
- sk0021 bush
- sk0022 segue l szabad
- sk0023 rövid hírek - koppenhága: dánia - norvégia
brasil: brazil elnökjelölt
uj-delhi: indiai monszun
bécs: ensz - információs rend
kairó: hajószerecsétlenség
- sk0024 spanyol kormánynyilatkozat
- sk0025 izraeli kormányfő-jelölés
- sk0026 latin-amerikai hírek
- sk0027 ensz - szovjetszkaja rosszija
- sk0028 hongkong
- sk0029 fülöp-szigetek

... /dj ai
22.03 210983 1724

hg

sk0067 4 800 mtik1075

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke sk0030-sk0062-ig
budapest, 1983. szeptember 21. mti

sk0030 ensz - gromiko

sk0031 afganisztán - pakisztán

sk0032 pertini jugoszláviában

sk0033 rövid hírek - kisinyov: nyelvészeti szimpózium

havana: kuba népeisége

pretoria: gyilkosság a börtönben

uj-delhi: emberevő leopárd

sk0034 guatemala - hazafiak

sk0035 sassou-nguesso párizsban

sk0036 francia lapok mauroy beszédéről

sk0037 nyugat-európai szakszervezetek

sk0038 el nem kötelezettek - usa

sk0039 usztyinov - képviselői beszámoló

sk0040 andropov - nszk

sk0041 genf - thatcher-interjú

sk0042 tengerfenék-szerződés táj.

sk0043 toni negri - tudósítói

sk0044 libanon - tudósítói

sk0045 izrael - kormányátalakítás /1.rész/

sk0046 izrael - kormányátalakítás /2.rész/

sk0047 ecuadori külügyminiszter - sajtókonferencia

sk0048 kádár jános helsinki 1.

sk0049 kádár jános helsinki 2.

sk0050 görög, török elutasítás - usa

sk0051 kádár jános helsinki 3.

sk0052 nicaragua

sk0053 szovjet-egyiptomi diplomácia

sk0054 honecker - eurorakéták

sk0055 gromiko - kanadai nagykövet

sk0056 brit liberális pártkongresszus - 2.

sk0057 rövid hírek - ankara: török nemzetbiztonsági tanács

párizs: hadügyminiszteri tanácskozás párizsban

genf: salvador - gyilkosság

ajaccio: korzika - flnc

sk0058 bush - hazautazás

sk0059 kohl - thatcher

sk0060 két hír Lengyelországból

sk0061 kiegészítés mtik1031-hez

sk0062 libanon - esti

/dj ai

22.05

210983 1698

hg

sk0068 4 800 mtik1076

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk0063-sk0069ig
budapest, 1983. szeptember 21. mti

sk0063 nyugat-szahara - aesz

sk0064 reagan - eurorakéták

sk0065 szerk.táj.

sk0066 rövid hírek - damaszkusz: sziriai-jemeni

lipcse: reichstag-per - évforduló

prága: csehszlovák-etióp

uj-delhi: pandzsáb rendkívüli állapot

peking: kínai bronzkori

sk0067 tartalomjegyzék 1.

sk0068 tartalomjegyzék 2.

sk0069 tartalomjegyzék 3.

készült az mti külpolitikai főszerkesztőségében

főszerkesztő: köves tibor

szerkesztették: németh gyula

baracs dénes

pirityi sándor

kis csaba

ambrus istván

- v é g e -

22.10

210983 1007

hg

--

